

ALI JE BILO TREBA TEGA?

Prav na zaključku konferen-
ce v Novem Sadu, ko je večina
delegatov in gostov že napra-
vila bilanco uspehov in ne-
uspehov konference in smo ča-
kali na zaključno besedo, ki bo
dostojen zaključek te velike
manifestacije, se je pojavila
začeta, ki jo je večina delega-
tov, ko so proučevali materiale
konference, raje preskočila: v
poročilu centralne nadzorne
komisije ZŠJ o finančno-mate-
rialnem poslovanju centralne-
ga odbora Zveze študentov Ju-
goslavije v letu 1962 in 1963
smo brali na strani 7, da so se
neutemeljene («neopravdane»)
akontacije v letu 1963 povečale
na 3.107.929 dinarjev. Že sama
višina navedene vsote in dej-
stvo, da je bila vnesena v po-
ročilo brez prave obrazložitve,
je, lahko rečemo, osupljalo.

Skupina delegatov iz Bosne
in Hercegovine je v zadnjem
trenutku sprožila vprašanje
vestnosti poslovanja centralne-
ga odbora Zveze študentov.
Vprašanje in obrazložitev, pa
bodiš ustrezna ali neustrezna,
ne more popraviti dokaj muč-
nega vtisa, ki ga je ta razprava
povzročila na konferenci. Osta-
ne nam ugotovitev: če bi tova-
riši s CO bolj vestno skrbeli za
ažurno knjigovodstvo, kar je
poleg obveznosti, ki jih imajo
kot družbeno-politični delavci,
tudi njihova dolžnost, bi nam
ne bilo treba danes ugotavljati,
ali je bilo tega treba ali ne.

-iv

OST TEDNA

tribuna

LIST SLOVENSКИH ŠTUDENTOV

LETO XIV.

Ljubljana, sredo, 19. II. 1964

Štev. 4

SAŠA MIKIĆ: NALOGE ZVEZE ŠTUDENTOV V BORBI ZA DVIG KVALITETE DRUŽBENO POLITIČNEGA IN STROKOVNEGA DELA ŠTUDENTOV

Z DELOM SE OPREDELJUJEMO ZA SOCIALIZEM

Socialistična vzgoja študentov se odvija v našem vsakodnevem življenju, v odnosu mlade generacije do vseh uspehov, ki jih naša socialistična skupnost beleži, kakor tudi v spoznavanju in borbi s problemi in protislovji našega razvoja; v dejavnosti v orga-
nih samouprave, pod vplivom socialističnih družbenih odnosov, socialističnega huma-
nizma, vedno bolj razvite družbeno politične dejavnosti, družbenega življenja, posebno
pa še pod vplivom študija in odnosov na univerzi. V teh procesih ima pomembno
mesto celotna družbena, posebno pa še idejno politična aktivnost Zveze študentov
Jugoslavije. Govoriti o delu in nalogah Zveze študentov Jugoslavije pri socialistični
vzgoji študentov pomeni hkrati proučevati celotno našo raznovrstno in bogato dejav-
nost. S pripombo, da se naloge Zveze študentov Jugoslavije na področju socialistične
vzgoje študentov ne morejo postavljati ločeno kot področje dejavnosti, bomo sprožili
samo nekaj najpomembnejših in najaktualnejših vprašanj.

Referent ugotavlja, da smo pri nas
zabeležili že dokaj visoko stopnjo po-
litične izgrajenosti študentov, ki se iz-
raža v zelo pozitivnem odnosu do na-
šega družbeno političnega sistema in
stopnji ujemanja z bistvenimi cilji in
prizadevanji tega sistema. Kot primer
navaja Saša Mikić podatke iz ankete
Instituta za družbene vede.

Število tistih študentov, katerih
najbolj osebne želje se strinjajo s cilji
in prizadevanji celotne naše družbe,
tistih, ki so pripravljeni na osebna od-
rekanja v korist družbenih ciljev, se
giblje okrog 80–90 odst. Število stu-

dentov, ki zavzemajo negativno stali-
šče, je majhno.

Ista anketa je pokazala, da se velika
večina študentov pri nas prišteva med
marksiste (samo 3,3 odst. študentov
izjavlja, da niso marksisti). Velika ve-
čina študentov bi bila pripravljena od-
reči se privatni lastnini, medtem ko je
prav zadnje, česar bi se bili priprav-
ljeni odreči, človeško dostojanstvo.
44,2 odst. študentov meni, da je ideal,
za katerega bi se bilo vredno najprej
žrtvovati — razvijanje bolj humanih
odnosov med ljudmi.

Velika večina študentov meni, da po-

meni razvoj bratstva in enotnosti ra-
zen odstranjevanja razlik med ljudmi
največji dosežek našega dosedanjega
razvoja.

Prav tako je velika večina študentov
prepričana in se zaveda, da so njena
prihodnost in perspektive kar najbolj
neposredno povezane z našo nadaljnjo
socialistično izgradnjo, s krepitvijo
materialne baze in razvijanjem socia-
lističnih družbenih odnosov.

Tako pozitivna ocena zavesti študen-
tov pa nas ne sme premotiti. Naša ge-
neracija ni niti homogena, niti popol-
na, kakor tudi naš družbeni razvoj ni
premočrten. Na njo vplivajo slabosti,
ki jih vsebujejo protislovja našega
družbenega razvoja: birokratične in
liberalistične deformacije, sledovi ob-
računavanja s preteklostjo, patriarhal-
ne in malomeščanske morale, idealis-
tičnega psevdohumanizma, ostanki
preživelih odnosov na univerzi, kakor
tudi mnogi drugi zunanji vplivi. Vsi ti
elementi se manifestirajo v nizu razno-
vrstnih pojavov: v brezobzirni tekmi
mladih za visokimi nezaslужenimi in
nepoštenimi dohodki, v kateri si po-
samezniki prilaščajo ideologijo stan-
darda; v zahtevah »bolj osveščenih«
posameznikov po nekaki uravnilovki, v
idejah o potrebi »trše roke«, »stiskanja
pešča«, »malo več centralizma, pa bo
problemov takoj manj«; v željah »po
popolni svobodi za vsakogar in vsek«, v
skrbi samo za sebe, svojo osebo, svoj
standard, v intelektualni in moralni
zmedbi, v nagibanju k idejni tolerant-
nosti. Ta dejstva ne smemo ignorirati.
S tem, da odbijemo neresne, v bistvu
podcenjevalne trditve, da so prav to
glavne značilnosti naše generacije,
moramo o teh pojavih več in bolj go-
sto razpravljati.

Iz celotnega kompleksa faktorjev, ki
najbolj organizirano delujejo na pro-
ces socialistične vzgoje študentov, bo-
mo podrobneje obdelali dva: pouk in
ideološko politično delo Zveze študen-
tov.

Ze nekaj let neprenehoma poudarja-
mo zahtevo in potrebo, da mora celo-
Nadaljevanje na 2. strani

Zaključena VI. konferenca ZŠJ

Novi sad, 13.–15. februar 1964. Na VI.
konferenci ZŠJ je bilo prisotnih približno
400 delegatov in gostov iz 21 držav, pred-
stavniki študentov iz dežel pod portugalsko
dominacijo, Mednarodne zveze štu-
dentov (MSS) ter Mednarodne študentske
konference (COSEC), plenarnega zaseda-
nja pa so se udeležili tudi gostje: Dobri-
voje Vidić, član izvršnega odbora glav-
nega odbora SZDLJ, Djurica Jojić, sekre-
tar pokrajinskega komiteja ZKS, Radovan
Vlašković, predsednik pokrajinske skup-
ščine AP Vojvodine, Janez Vipotnik, zvezni
sekretar za prosveto in kulturo, Stanka
Veselinov, predsednik odbora za kultur-
no-prosvetna vprašanja zveznega odbora
Zvezne skupščine, Arnold Rajh, zvezni se-
kretar za pravosodje, dr. Božidar Djor-
djević, podpredsednik Združenja jugoslo-
vanskih univerz, Tomislav Badovinac,
predsednik centralnega komiteja ZMJ,
predstavnik družbeno političnega in jav-
nega življenja AP Vojvodine, mesta-gosti-
telja, večje število nekdanjih voditeljev
Zveze študentov, rektorjev in prorektor-
jev jugoslovanskih univerz, ter dekanov in
profesorjev, direktorjev višjih in visokih
šol, sekretarjev univerzitetnih komitejev
ZK in predstavnikov Zveze mladine.

Prvi dan se je konferenca sestala na
plenarni seji. Takoj v začetku so de-
legati z enominutnim molkom počastili
spomin študentov in predavateljskega ka-
dra — žrtev skopske katastrofe, nato pa

Nadaljevanje na 2. strani

Kulturno-umetniško društvo študentov novosadske univerze je priredilo
za delegate VI. konference ZŠJ kulturni program

Z DELOM SE OPREDELJUJEMO ZA SOCIALIZEM

Nadaljevanje s 1. strani

ten študijski proces na univerzi razvijati pri študentih marksistični način mišljenja in kritično obravnavanje ne samo splošne politične problematike in družbenih ved, ampak tudi konkretne vsebine stroke, kakor tudi pri razumevanju sodobnih družbenih odnosov.

Dejstvo, da na naših fakultetah mnogi predmeti niso zasnovani na marksističnih pogledih, je ustvarilo položaj, da študenti naletijo na razna drugačna mišljenja, tako da se nahajajo v navskrižnem ognju idejnih spopadov, tendenc in idejnih problemov. Včasih prihaja do dezorientacije, nerazumevanja in napačnih razlag.

Na nekaterih univerzitetnih katedrah, v institutih, literaturi in revijah nem tisku se ni zadovoljivih pogojev za znanstveno razpravo in idejni boj. Naklonjenost dela predavateljskega kadra idejni koeksistenci izhaja iz tolerantnega odnosa do marksističnih pogledov. Takšno stanje omogoča nekaterim, da pod parolo borbe za popolno svobodo znanstvene misli in ustvarjanja poskušajo obraniti in omogočiti svoj ideološki monopol, svoj položaj in svoje koncepcije. Prav to so avtorji krilatic o neodvisnosti znanosti od vsake politične orientacije in vpliva.

Pri nekaterih predavateljih prevladuje mnenje — da »marksizem nastopa izključno v dogmatski obliki«, in zaradi tega obračajo hrbet marksizmu, oziroma marksističnim znanstvenim metodam. V takšnih primerih vedno bolj prihaja do izraza pozitivizem v znanosti, empirizem pri proučevanju niza družbenih pojavov. Razvija se nekritični odnos do sodobne tuje misli na področju družbenih ved. Mehanično prenašajo nekatere teze iz teh teorij v naše pogoje.

Primanjkuje nam diskusij, polemike o določenih družbenih pojavih, principih in njihovih deformacijah. Poznamo primere, ko nekateri študentje višjih letnikov ne poznajo osnovnih kategorij jugoslovanske socialistične graditve.

Zveza študentov bi morala bolj stimulirati najboljše študente marksiste v znanstveno in strokovno delo.

Strokovnjak, ki ga vzgajamo na naših fakultetah eksaktnih znanosti, je usposobljen skoraj izključno samo za svojo proizvodnjo, strokovno nalogo. Mladi strokovnjaki se dokaj težko vključujejo v organe samoupravljanja in družbeno politično življenje v komuni. Mnogi namreč menijo, da je sodelovanje študentov v organih upravljanja na univerzi, idejno politična dejavnost Zveze študentov in predavanja v okviru predmeta osnove družbenih ved dovolj za zadovoljitev te potrebe. Zahteve, da bi v pouk vključili predmete, ki bi nudili študentom znanje in usposobljenost za funkcije upravljanja, torej za družbeno-ekonomsko in kulturno izobraževanje, smatramo kot nesprejemljive, ker je obremenitev študentov s strokovnim poukom prevelika (približno 30 do 40 ur tedensko).

Programi predmeta osnove družbenih ved so še vedno tipizirani, na večini fakultet predavajo samo splošni in skupni del materije, medtem ko izvršujejo povezovanje vsebine tega predmeta z vsebino študija na tej fakulteti le poredkoma. Verjetno bo treba pri tem predmetu še marsikaj spremeniti. Vendar je jasno, da je samo s predavanji v okviru predmeta osnove družbenih ved nemogoče zajeti celokupno idejno izobraževanje študentov na univerzi. Uvajanje tega predmeta v okviru univerzitetnega študija je imelo zlasti namen povečati zanimanje za sodobno marksistično misel. Tudi na tretji stopnji nimamo ustreznih oblik pouka, ki bi zagotavljale družbeno-politično izobraževanje.

Ideološko politična aktivnost Zveze študentov

V Zvezi študentov so neprestani napor za razvijanje novih metod ideološko-političnega dela. Še vedno pa imamo celo vrsto pripomb, ki se nanašajo na organizacijo dela, učinkovitost in rezultate naše ideološko-politične aktivnosti.

Proučimo samo nekaj teh problemov:

— premajhno je število študentov, ki so v tej aktivnosti (po podatkih instituta družbenih ved je 75 odst. vseh študentov izjavilo, da niti delček svojega prostega časa ne žrtvujejo delu v organizaciji),

— kljub nenehnemu povečevanju števila udeležencev, spremembam oblik in vsebine dela, je še vedno precej formalizma pri organiziranju politično-ideološke aktivnosti,

— večkrat delamo kampanjsko, vse idejno-vzgojne aktivnosti niso vedno povezane v enoten sistem,

— vsebina splošno politične problematike v večini primerov ni aplicirana na probleme fakultete in stroke,

— z izbiranjem smeri najmanjšega odpora in formalističnega razumevanja političnega delovanja, nalog in odgovornosti, mnoga združenja razvijajo svojo aktivnost samo s tem, da organizirajo predavanja,

— osamljeni so poskusi, da bi osvetlili strokovne probleme tudi s političnega stališča, na teoretičnih osnovah, v povezavi s problemi družbenega razvoja.

Študentje premalo diskutirajo in polemizirajo. Vsak študent bi moral sodelovati v idejni borbi in bi moral biti tudi usposobljen zanjo. Sam sistem dela mora spodbujati mladega človeka k temu, da izraža svoje mnenje in da ga preko borbe mnenj dopolnjuje ali spreminja. Treba je usposabljati mladega človeka, da misli s svojo glavo. Kritični odnos se ne gradi s prisvajanjem karkršnihkoli navodil in rešitev.

Študijska reforma in naloge Zveze študentov v borbi za izboljšanje študijskih rezultatov

V zadnjih dveh letih se je razvoj visokošolskega sistema pri nas gibal v smeri stabiliziranja in utrditve reform in novih institucij, ki so bile osnovane posebno v preteklih dveh letih.

Značilno je, da pri vseh pogovorih, ki smo jih vodili v zadnjem času o razvoju sistema samouprave na visokošolskih institucijah in ureditve sistema delitve dohodka, ni bilo mnogo diskusij, ki bi se dotikale nadaljnjega izpopolnjevanja študijske reforme in napredka našega visokošolskega sistema. Mnenja smo, da je bilo doslej v procesu uveljavljanja reforme izvršena vrsta pomembnih ukrepov, ki so bistveno spremenili podobo našega visokošolskega sistema. Toda istočasno se moramo zavedati, da proces reforme niti v posameznih obdobjih, kaj šele v celoti, ne moremo šteti za zaključen.

Eden izmed ukrepov, ki so povzročili največ sprememb v celokupni strukturi pouka na univerzi, najbolj žive diskusije med predavatelji in študenti, je nedvomno stopenjski študij, posebno pa še uvajanje prve stopnje univerzitetnega študija. Prva stopnja doslej

še ni dala tistih rezultatov, ki smo jih od nje pričakovali. Gospodarske organizacije še vedno ne kažejo dovolj zanimanja za zaposlovanje kadrov s tako izobrazbo. Večina študentov, ki so končali študij na prvi stopnji, je nadaljevala študij na drugi stopnji. Rezultati, ki jih beležimo pri izboljšanju uspeha študija, skrajšanju povprečnega trajanja študija in dvigu kvalitete pridobljenega znanja, so v precejšnji meri rezultat večletnega dela Zveze študentov pri spodbujanju študentov k intenzivnejšemu in kvalitetnejšemu delu, borbi za delovne navade, postavljanje študijskega uspeha v vrsto osnovnih političnih kriterijev naše organizacije.

Med študenti pa lahko še vedno zasledimo pojave formalnega razumevanja študijskih obveznosti in odgovornosti, nepovezovanja lastnih študijskih obveznosti z družbenimi interesi, študiranja po smeri najmanjšega odpora in pojava, da se šteje kot edini in najpomembnejši ideal — diploma, formalna kvalifikacija, ki zagotavlja, poseben položaj v družbi.

Nekaj misli o vprašanih materialnega položaja študentov

Očitno je, da so se nekateri problemi materialne oskrbe študentov v zadnjih dveh letih zaosttrili. Predvsem dva činitelja sta vplivala na takšen razvoj: odločen prehod objektov študentskega standarda na takolimenovano polekono in ekonomsko poslovanje in dejstvo, da se dohodki študentov v tem času niso dvignili, medtem ko se je število študentov zmanjšalo, odstotek študentov, ki prejema kredit, pa je ostal enak, majhen.

Danes si zastavljamo vprašanje, kako naj obstoječi položaj rešujemo. Edina perspektivna pot, za katero se zavzema Zveza študentov, je postopen prehod na ekonomsko cene, ob istočasnem povečanju dohodkov študentov. Prehod na ekonomske cene je izval določene negativne posledice, ne zato, ker bi bilo takšno poslovanje neprimerno, ampak, ker niso bili izpolnjeni pogoji za njegovo realizacijo — predvsem ustreznih dohodki študentov. To je istočasno tudi opravičilo in razlog, da je bila Zveza študentov prisiljena prizadevati si za povečanje in ponovno uvajanje dotacij. Zavedajoč se, da so vsi ti ukrepi in prizadevanja prehodnega značaja in da bo treba slej ko prej dokončno preiti na sistem ekonomskih cen, pa si je treba pri reševanju te problematike prizadevati sledeče:

— dokončno precizirati značaj študentske kot investicije, ne pa socialne podpore. S tem v zvezi pri planiranju novih investicij in sredstev za rekonstrukcijo predvideti instrumente, ki bi zagotavljali načrtno kadrovske politiko s tem, da bi gospodarske organizacije prispevale sredstva za vzgojo kadrov,

— razširiti sklade za štipendiranje študentov v deficitarnih strokah,

— pri planiranju materialnih potreb za razvoj visokošolstva vzporedno s sredstvi za investicije in opremo planirati vlaganja v objekte družbenega standarda in štipendije oziroma kredite z odpisi,

— materialni položaj in dohodke študentov bolj povezovati s študijskim uspehom, razvijati stimulatívno štipendiranje in kreditiranje,

— skrbeti za boljšo povezavo med štipendisti in štipenditorji, itd.

Zveza študentov mora skrbeti za polno odgovornost svojih članov, boriti se proti nezasuženim dohodkom, neizpolnjevanju obveznosti svojih članov do štipenditorjev in podobno.

Referat obravnava v nadaljevanju principe upravljanja visokošolskih ustanov in naloge študentov pri nadaljnjem razvijanju samouprave, njeni krepitvi in širjenju. Ta razvoj bo moral iti v več smereh: preko izmenjave strukture, pristojnosti in načina organizacije samoupravljanja in spremembe delovanja in orientacije Zveze študentov glede na organe družbenega upravljanja.

V zadnjem času mnogo razpravljamo o položaju študentov v samoupravljanju, ki ga bo moral dokončno odrediti novi splošni zakon o šolstvu. Močna struja med pedagoškim osebjem meni, da je treba študente izenačiti s predstavniki družbeno političnih organizacij in zainteresiranih organizacij ter da študentje nimajo pravice do sodelovanja v samoupravljanju.

Mi tega stališča ne moremo sprejeti. Vloga študentov v samoupravljanju izhaja iz položaja študenta v pedagoškem procesu. Iz tega sledi ne samo možnost, ampak tudi nujnost sodelovanja študentov v vseh organih upravljanja visokošolskih institucij.

V zvezi s tem vprašanjem je referat odprl nekaj najpomembnejših točk, na katerih je temeljila diskusija v komisiji za razvijanje sistema samoupravljanja.

O nadaljnjem organizacijsko političnem razvoju ZŠJ

V tem delu referat obravnava vlogo in prihodnje naloge Zveze študentov v borbi za izboljšanje kvalitete znanja in družbeno političnega oblikovanja študentov ter vprašanja, ki zadevajo razvijanje učinkovitosti in metod dela Zveze študentov. Najosnovnejši pogoji za uspešno delo ZŠJ v bodoče so javnost dela, množična aktivnost članov organizacije, demokratičnost pri oblikovanju stališč in sprejemanju sklepov, spremljanje idejnih problemov, kulturno prosvetne, zabavne, materialne in druge problematike študentov. Še naprej je treba povezovati aktivnost Zveze mladine in Zveze študentov na vseh nivojih, posebno pa v komunalnih. Treba je ustvariti, kjer je le mogoče, enotnost akcij, težiti k skupnemu reševanju. S tem v zvezi se je treba boriti proti pojavom rivalstva, konkurence in negativnem smislu in poskusom izoliranja nekaterih organizacij in vodstev.

To so smernice, ki nudijo trajno in zanesljivo perspektivo nenehne rasti in povečanja učinkovitosti delovanja organizacije. S tem, da jih uresničujemo, postajamo bolj in bolj sposobni za izpolnjevanje vseh obveznosti, ki jih pred nas postavlja naš socialistični družbeni razvoj.

Zaključena VI. konferenca ZŠJ

Nadaljevanje s 1. strani

je predsednik CO ZŠJ, Saša Mikšič prebral uvodni referat. V poročilu o delu Zveze študentov v obdobju med V. kongresom ZŠJ in VI. konferenco je poudarjeno, da je bil to čas intenzivne dejavnosti Zveze študentov pri vključevanju študentov na vseh področjih naše družbene aktivnosti, posebno v življenju visokošolskih institucij. To obdobje označuje tudi odgovornost študentov do njihove osnovne naloge — študija. V tem času smo na jugoslovanskih univerzah, visokih in višjih šolah ter akademijah zabeležili rekordno število okrog 40.000 diplomantov.

Sprejem nove ustave SFRJ, plenarni CK ZKJ, VII. kongres Zveze mladine Jugoslavije, govori tovariša Tita v Splitu in na VII. kongresu so bili pomembna spodbuda za celotno dejavnost Zveze študentov.

S tem, da si je v praksi prizadevala uveljaviti stališča in kriterije, po katerih je uspeh pri študiju in sodelovanju v družbenih aktivnostih osnovno merilo vrednosti vsakega posameznika, je Zveza študentov prispevala k vzgoji svojih članov v socialističnem duhu.

Poročilo, ki ga na konferenci niso prebrali, ker je bilo vsem delegatom poslano predhodno, je analiziralo celotno raznovrstno dejavnost Zveze študentov in hkrati nakazalo nepravilnosti, ki smo jih srečevali pri delu naše organizacije. Zlasti podrobno je poročilo zajelo vlogo študentov pri uveljavljanju študijske reforme ter probleme, ki so nastajali z uvajanjem stopenjskega študija ter odpiranjem novih visokošolskih institucij po vsej državi. Trenutno imamo v državi na približno 60% vseh fakultet uveden stopenjski študij. V obdobju med obema zadnjima konferencama, Zveze študentov je bilo ustanovljenih okrog 30 novih visokošolskih institucij, ki so bile mnogokrat brez najosnovnejših pogojev za delo. Nekatere komune so nekritično ocenjevale svoje zmogljivosti in želje, da bi čimprej postale visokošolske in univerzitetne centre. Tako precenjevanje lastnih zmogljivosti je imelo za posledico, da so morale ponekod zapirati šole, ki so komajda začele z delom. V zadnjih nekaj letih smo beležili nenehno porast študentov na skoraj vseh visokošolskih institucijah, z ozirom na število študentov na 10.000 prebivalcev pa zavzema Jugoslavija tretje me-

sto na svetu, za ZDA in Sovjetsko zvezo.

Delo konference po komisijah in številne diskusije na plenarnem delu zasedanja, poročilo, referat in koreferat so pokazali, da so se študentje na skoraj vseh naših visokošolskih središčih srečevali s podobno problematiko in da smo svoja stališča prevelokrat primerjali in poskušali poiskati skupnih rešitev. Poleg izvrševanja sklepov konference bo razvijanje takšnega sodelovanja ena izmed najvažnejših nalog organizacij Zveze študentov na visokošolskih ustanovah.

Konferenca je sprejela nov statut Zveze študentov, ki potrjuje dosedanj razvoj Zveze študentov kot ene izmed najpomembnejših subjektivnih sil pri razvoju osebnosti mladega človeka, bodočega proizvajalca in upravljalca.

Na plenarnem delu so sodelovali v pravi tudi nekateri ugledni gostje. Predstavniki tujih študentov so izrazili želje svojih organizacij za okrepitev sodelovanja z ZŠJ, ki je bila vedno pobornik najbolj naprednih idej in aktivnosti v mednarodnem študentskem gibanju.

Ob koncu konference so delegati soglasno sprejeli tekst pozdravnega pisma predsedniku Titu.

Konferenca med plenarnim zasedanjem

Osnovna naloga: demokratizacija ZŠJ

Konferenca v Novem Sadu je delala v osmih komisijah: v komisiji za vprašanja družbenega upravljanja, komisiji za vprašanja študija, komisiji za vprašanja nadaljnega organizacijskega razvoja Zveze študentov, komisiji za vprašanja materialnega položaja študentov, komisiji za delo v specializiranih organizacijah v okviru Zveze študentov, v komisiji za mednarodno aktivnost, komisiji za idejno vzgojno delo in kulturna vprašanja. V začetku dela so v vsaki komisiji prebrali koreferat, ki je strnil problematiko z določenega področja in hkrati predstavljal podlago za diskusijo in formiranje sklepov.

Zadnji kongres Zveze študentov Jugoslavije je začrtal pot, po kateri se mora organizacija krepiti in nadalje razvijati. Osnovni zaključki v tem smislu so bili, da je treba po možnosti doseči širše sodelovanje študentov v družbeno političnem delu na osnovi raznovrstnih potreb, želja in interesov. Kongres je postavil pred organizacije nalogo, da poiščejo novih oblik dela. Kot pot za doseg tega cilja je kongres nakazal možnost za ustanavljanje večjega števila klubov, sekcij in ostalih oblik interesnih aktivnosti. Prav na tem področju pa niso bili doseženi zadovoljivi rezultati. Spodbuda za vsestransko proučevanje te problematike je prišla pravzaprav šele po VII. kongresu Zveze mladine, ki je poudaril potrebo po nadaljnjem izgrajevanju demokratičnih odnosov znotraj Zveze mladine in Zveze študentov.

Včasih se v praksi srečujemo z mnenjem, da postaja Zveza študentov »organizacija vodstev«, ker študentski aktivisti ne znajo vključevati zadostnega števila študentov v aktivno delo v organizaciji.

Statut Zveze študentov je omogočil, da so se študentje ene republike sestajali na republiških konferencah, ki so bile dobrodošle predvsem študentom iz novih visokošolskih središč, kjer še nimajo delovnih tradicij in mnogokrat še niso našli prave vsebine za svoje delo.

V komisiji za vprašanja družbenega upravljanja so za samoupravljanje na visokošolskih institucijah poudarili, da je bilo doslej pri delu organov samouprave in uprave na visokošolskih institucijah še mnogo pomanjkljivosti, ki so zavirale funkcioniranje tega sistema. Posebno predstavniki širše družbene skupnosti in gospodarskih organizacij so premalo pripomogli k prodiranju interesov celotne družbe v razvoj visokošolskih institucij.

Sveti letnikov in zbori volivcev, kot telesa, v katerih lahko pride do najširšega sodelovanja vseh študentov v sistemu samouprave, niso bili dovolj aktivni. Komisija je soglasno obsodila mnenja, ki jih srečujemo ponekod na fakultetah in ki izhajajo iz dogmatičnega tolmačenja ustavnih načel in enostranske analize specifičnih pogojev življenja in dela na univerzi, češ da je treba študente izključiti iz sistema samoupravljanja na visokošolskih zavodih. Komisija je bila mnenja, da je treba sodelovanje študentov v samoupravi razviti bolj vsestransko kot doslej, izhajajoč iz dejstva, da imajo pedagoški odnosi v izobraževalnem procesu delovni značaj in da so študentje neposredno zainteresirani za osnovne dejavnosti visokošolskih organiza-

cij, kar jim daje tudi popolno pravico, da zahtevajo široko in enakopravno sodelovanje v sistemu samouprave.

V komisiji za idejno-politično delo in kulturna vprašanja so bile najpogostejše teme diskusij: idejno politično izobraževanje preko študijskih programov, idejno politično delo Zveze študentov, kulturno-umetniška dejavnost, razvijanje idejne borbe v organizacijah Zveze študentov ter razvoj socialističnih odnosov na visokošolskih ustanovah. Poudarili so, da je treba študijski proces čim bolj povezati z našo družbeno prakso in da se je treba boriti za idejnost v učnih programih tako pri družbenih vedah, kot na področju eksaktnih ved.

Osnova za vsako idejno izobraževanje je individualen študij, zato mora Zveza študentov na področju idejno-vzgojnega dela usmerjati svoje članstvo k idejnemu samozobraževanju. Idejno-politično delo ne sme biti samo stvar enega dela članstva ali tistih, ki so člani ustreznih komisij, ampak življenjski interes celotne organizacije.

Treba je bolj kot doslej stimulirati idejno borbo kot sredstvo za uresničenje principov demokratičnosti in množičnosti v družbeno političnem delu Zveze študentov.

Delo študentskih kulturno-umetniških društev se ne bi smelo zapirati v okvir visokošolskega središča, kjer društvo deluje, ampak bi bilo treba tudi na tem področju razvijati meduniverzitetno in medšolsko dejavnost. Bolj kot doslej je treba spremljati zanimanje študentov za posamezne dejavnosti s kulturno prosvetnega področja in razvijati takomenovane »male oblike«, ki lahko združujejo študente z istimi nagnjenji. Posebno so poudarili pomen študentskega tiska. V Jugoslaviji trenutno izhaja šest študentskih listov s skupno naklado več kot 80 tisoč izvodov.

Komisija za študijska vprašanja je obravnavala razvoj visokega šolstva pri nas in analizirala študijske uspehe študentov. Ti so prav porazni v prvih letnikih. V

Gosta konference Dobrovoje Vidić in Djurica Jokić v pogovoru med odmorom

letih med obema konferencama ZŠ je bilo pri nas ustanovljenih mnogo visokošolskih institucij, ki pa ponekod niso imele niti najosnovnejših pogojev za delovanje. Zlasti aktualno je bilo vprašanje kvalificiranega predavateljskega kadra. Posebno v zadnjem študijskem letu je bilo na tem področju mnogo napravljenega, tako da lahko pričakujemo, da se bo tudi na visokošolskih ustanovah z manjšo tradicijo dvignila kvaliteta študija. Pred Zvezo študentov se postavljajo še velike naloge za izboljšanje študijskega uspeha in razvijanje sodobnejših metod študija.

Razprava v komisiji za specializirane dejavnosti v okviru Zveze študentov je pokazala, da se je v preteklem obdobju povečalo zanimanje za raznovrstne izvenštudijske dejavnosti študentov Zveza študen-

IZ DISKUSIJE PREDSEDNIKA CK ZVEZE MLADINE JUGOSLAVIJE TOMISLAVA BADOVINCA

SODELOVANJE V SAMOUPRAVI JE DOLŽNOST, NE LE PRAVICA ŠTUDENTOV

Nobenega dvoma ni, da delo za idejno izobraževanje študentov predstavlja najpomembnejšo dejavnost Zveze študentov in je povsem upravičeno tudi na tej konferenci zavzelo prvo mesto.

V okviru sistema samoupravljanja so napredne družbene sile, na čelu z Zvezo komunistov privzele in uveljavile v naši družbi idejno borbo kot osnovno metodo za svoje delovanje pri ostvarjanju socialističnega razvoja. V družbenih procesih zavzema univerza pomembno vlogo. Menim, da lahko v zadnjem času označimo vlogo univerze v odnosih med univerzo in našo družbeno skupnostjo kot pozitivno. Nekaj let nazaj smo ugotavljali, da so imele diskusije o problematiki s področja družbene teorije, ki so se odvijale v okviru univerz, akademski značaj, brez posebno dobrega vpogleda v to, kar se je v družbi dogajalo. V mnogih primerih je bilo idejno opredeljevanje, sprejemanje marksizma bolj deklarativno, kakor dejansko sprejemanje in ustvarjalno potrjevanje marksističnih pogledov na svet.

Treba je opozoriti na dejstvo, da je družbeni razvoj kompleksen proces in da ne deluje avtomatično. Tako na primer odpiranje novih visokošolskih institucij v izvenuniverzitetnih središčih, to je bliže ustreznih gospodarskih področjih, ni vedno pripeljalo tudi do bolj pristnega kontakta teh ustanov z okoljem, ki jih obkroža.

V idejni borbi, ki poteka v vsakem trenutku, mora biti moč znanstvene resnice, argument, zasnovan na znanstvenem raziskovanju, odločilen kriterij. S stališča takšne družbene angažiranosti bi lahko univerzi še danes marsikaj očitali. O celi vrsti pomembnih vprašanj, o katerih se v družbi vršijo javne in često zelo ostre razprave, niti univerze kot ustanove, niti znanstveni delavci, celo niti študentje ne zavzemajo svojih jasnih stališč. Vzemimo za primer samo nekatere razprave o nadaljnjem gospodarskem razvoju, ekonomskih enotah in integraciji, ali borbo mišljenj o idejnih problemih na področju kulture in umetnosti. V vseh teh primerih univerze, čeprav so v zadostni meri za to usposobljene in

tov je dolžna, da s svojim delom prodira na vsa interesna področja študentov in da omogoči vsakemu članu, da razvija dejavnost, do katere čuti največ nagnjenja.

Najobširnejša je bila razprava v komisiji za materialna vprašanja študentov. Bila je nekakšna sinteza vseh mišljenj, ki so se v zadnjem času pogosto pojavljala v javnosti. Komisija je sprejela obširne zaključke, ki jih bomo objavili v eni izmed sledečih števk našega lista.

V komisiji za mednarodno dejavnost Zveze študentov so bile številne diskusije tujih študentov, ki študirajo pri nas. Izrazili so skupno željo, da bi bili pri nas radi deležni povrh znanja iz stroke, ki jo študirajo, tudi več spoznanj našega družbenega razvoja in razvijanja našega političnega sistema.

Ob koncu konference so prebrali zaključke, ki so bili sinteza razprav in sklepov, sprejetih v delu po komisijah. Zaključke VI. konference Zveze študentov Jugoslavije bomo objavili v prihodnji številki.

-iv

poldicane, niso prispevale deleža, ki smo ga od njih pričakovali.

Prav zaradi tega sploh ne želim razpravljati o pravici študentov do sodelovanja v samoupravi, ker je to postala dolžnost, obveza in odgovornost, ne pa vprašanje pravice. Mnogo bolj pomembno je vprašanje, kako to družbeno obveznost in odgovornost ostvariti kot enoten sistem samoupravljanja. Ne gre samo, za samoupravljanje na fakulteti, letniku, študentskem domu, restavraciji, klubu itd., ampak za aktivno sodelovanje v okolju, v katerem živimo. Zatorej ni problem administrativno — finančno upravljanje z ustanovami, temveč upravljanje celotnega življenja na fakulteti, vodstvo idejnih procesov, negovanje družbenih odnosov in znanstveno povezovanje teorije in prakse izgradnje socializma. V tem je vsebina upravljanja na univerzi in za takšno pojmovanje upravljanja se morajo študentje boriti.

Na osnovi tega želim poudariti, da ima mlada generacija vedno to prednost, da stopa v življenje z nivoja, na kakršnem se nahaja celotna družba. Zaradi tega morajo biti naloge mlade generacije, posebno pa še študentov, večje, bliže uresničevanju naše bodočnosti, ki smo si jo začrtali v programu Zveze komunistov in Ustavi. V tem naj se torej prikazuje revolucionarna vloga mlade generacije danes.

Ce govorimo o vlogi univerz, o procesih, ki v tem pogledu delujejo in jim vedno bolj jasno odražajo njihov položaj v družbi, se nam oblikuje potreba po nadaljnji krepitvi in odrejanju vloge fakultet in znanstvenih ustanov v vsakdanjem življenju družbene skupnosti. Pojmovanje o avtonomnosti znanosti in ločenem delovanju znanstvenih ustanov v odnosu na celoten družbeni razvoj se počasi izgublja, namesto tega pa se vedno bolj uveljavlja znanstvena misel v stvaritvah prakse in njeno pravilno vrednotenje.

DRUGI PODIPLOMSKI SEMINAR

Na višji ekonomsko komercialni šoli v Mariboru se število diplomantov suče že okoli številke 300. Samo v letu 1963 je diplomiralo 142 študentov VEKS, od tega največ na oddelku za splošno komercialno (19 rednih in 28 izrednih), na oddelku za zunanjo trgovino 19 rednih in 19 izrednih, na oddelku za knjigovodstvo in finance 4 redni in 27 izrednih, na bančnem oddelku 4 redni in 13 izrednih, na oddelku za turizem in gostinstvo pa 7 rednih in 2 izredna študenta. Skupno je torej samo v letu 1963 diplomiralo 89 izrednih in 53 rednih študentov.

Jasno je, da s tem njihovo izobraževanje še zdaleč ni zaključeno in da morajo ves čas spremljati dogajanja, novo literaturo itd., da se bodo razvili v zares vsestranske strokovnjake. Pri tem jim želi pomagati tudi VEKS, s tem da vsako leto priredi zanje podiplomski seminar, ki traja nekaj dni in na njem predava vrsta znanih strokovnjakov.

Letos bo tak seminar (drugi po vrsti) 18. in 19. februarja v prostorih VEKS Maribor. Začel se bo ob 9. uri z uvodnim nagovorom ravnatelja šole. Ob 10. uri bo za vse diplomante, ne glede na njihov oddelk študija, predaval Jože Zakonjšek, direktor republiškega zavoda za gospodarsko planiranje, o sedemletnem planu. Istega dne popoldne bo za diplomante komercialne smeri predaval dr. Ivan Turk, docent ekonomske fakultete v Ljubljani o temi »Nekaj empirično ugotovljenih zakonitosti tržnega ponašanja potrošnikov«. Istočasno bo za diplomante finančne smeri predaval dr. Matija Meznarič, direktor zavoda za ekonomiko Maribor, o analizi poslovanja gospodarskih organizacij v letu 1963.

Drugi dan seminarja je namenjen specialnim predavanjem za štiri oddelke šole, medtem ko je skupno število diplomantov oddelka za turizem in gostinstvo še premajhno, da bi bilo zanje že letos pripravljeno posebno predavanje. Na oddelku za transport in zavarovanje pa bodo letos oziroma te dni diplomirali prvi študentje. Za oddelk za zunanjo trgovino oziroma njegove diplomante bo predaval dr. Vladimir Pertot, direktor inštituta za ekonomiko in demografijo v Ljubljani, o razvoju modernega svetovnega tržišča, diplomantom oddelka za splošno komercialno pa bo predaval prof. Vladimir Dežlak o uporabi linearnega programiranja v proučevanju tržišča. Na oddelku za knjigovodstvo in finance bodo poslušali predavanje prof. Cirila Mikla: Pomen obračuna z variabilnimi stroški, diplomanti bančnega oddelka pa se bodo seznanili z ukrepi splošne kreditne politike za leto 1964, o čemer jim bo govoril glavni tajnik združenja komunalnih bank Ivan Simončič. Vsi udeleženci seminarja bodo dobili razmnožen priročnik z vsemi temami seminarja.

Popoldanski čas drugega dne seminarja je rezerviran za klub diplomantov, ki je bil ustanovljen že lani ob I. podiplomskem seminarju in bo imel letos svoj redni letni občni zbor.

Do dne, ko to pišemo, se je za podiplomski seminar prijavilo že preko sto diplomantov VEKS Maribor.

mm

Na skupščini Zveze študentov na mariborskih visokošolskih zavodih so bili v odbor ZŠ izvoljeni naslednji člani: Hasan BEŠLAGIČ, Franc KLA-SINC, Rudi KLINAR, Cvetka KUGLOT, Franc LUŽAR, Jelka MULEJ, Alja PAJER, Slavko PUKL, Jože PROTNER, Jaka ROJS, Jože SLODNJAK, Davorin SLOKAR, Mirko ŠEBART, Franc ŠILEC, Ivo URANJEK, Jože VERT-AČNIK, Drago TRABOS, Jože VUNDERL, Marija VRHUNC, Jože ZLATNIK, Tone ŽELE.

SKUPŠČINA ZVEZE ŠTUDENTOV NA MARIBORSKIH VISOKOŠOLSKIH ZAVODIH

ŠTUDIJ PRILAGOJEN POTREBAM PRAKSE

III. redne letne skupščine Zveze študentov mariborskih visokošolskih zavodov, ki je bila 14. januarja v predavalnici Višje ekonomsko-komercialne šole, so se udeležili poleg 170 delegatov tudi prof. Miro Bračič, predstavnik MVZ, predstavnik CO ZŠJ, predstojniki mariborskih višjih šol, predstavniki družbeno političnih organizacij Mariborskega okraja in predstavniki univerzitetnih in visokošolskih mest Beograda, Prištine, Varaždi-na in Ljubljane.

Uvodni referat je obravnaval vprašanja samoupravljanja in izvenštudijske dejavnosti na mariborskih višjih šolah. Letne skupščine Združenj študentov na posameznih šolah so pokazale, da je bilo prav tej problematiki posvečeno premalo pozornosti. V obdobju med obema skupščinama so posamezne vrste samoupravljanja komaj dobile svojo osnovno obliko, na večini šol so bile premagane šele začetne težave pri delu svetov letnikov. Kjer pa se je samoupravljanje že uveljavilo, so se teh oblik premalo posluževali. Največ bi lahko sveti letnikov pripomogli k izboljšanju študijskih uspehov in zmanjšanju osipa, ki je bil prav v zadnjem letu precejšen. Važno nalogo na tem področju imajo statuti šol, ki so pravkar v pripravi. Ti morajo natančno določiti posamezne oblike in status samoupravnih organov. V razpravi o tem vprašanju so diskutant ugotovili, da na tem področju uprave šol študentov ne ovirajo, temveč prav nasprotno, dajejo jim pobude in možnost sodelovanja tudi v upravi šol.

O izvenštudijskem udejstvovanju študentov v preteklem delovnem obdobju je bilo precej burna razprava. Razumljivo je, da neurejeni pogoji ne spodbujajo študenta k kakršnekoli delu. Kljub temu pa izvenštudijsko delo le ni bilo popolnoma zanemarjeno. Idejno vzgojna komisija je v okviru »marksistične tribune« organizirala več predavanj, ki so bila zelo dobro obiskana. Razen tega so bila na šolah izven študijskega programa strokovna posvetovanja. Idejno vzgojno delo bo v prihodnje prešlo na bolj neposredne ob-

like, na študijske grupe in debatne krožke, ki bodo vsekakor pritegnile večje število študentov. Največjo množičnost in zanimanje so vzbudila športna tekmovanja v skoraj vseh panogah med šolami in z delovnimi kolektivi. Najuspešnejši na športnem področju so bili študentje VTS.

Osrednji predmet razprav je bilo delo študentov na kulturnem področju. Vsi rezultati kažejo, da se za kulturno dejavnost zanima zelo majhen krog študentov. Zato je kulturna komisija zastavila svoje delo v dve smeri: organizacija kulturne dejavnosti v okviru šol in vključevanje študentov v program obstoječih kulturnih institucij v Mariboru. Poskus ustanovitve pevskega zbora ni uspel zaradi premajhnega števila prijavljenih, podobno je bilo pri ustanovitvi dramske skupine. Uspela pa je akcija za gledališki abonma, tako da bo prihodnje leto ob zadostni propagandi gotovo dovolj interesentov za posvem samostojen gledališki abonma (sedaj je namreč skupen s srednješolci).

Delna rešitev nastanitve študentov bo študentski dom, katerega gradnja se je že pričela. V njem bo prostora za 180 študentov. Otvoritev bo predvidoma letos oktobra. Prav tako bo združenje visokošolskih zavodov realiziralo zamisel o adaptaciji ene izmed starejših stavb, tako da bodo študentje dobili že dolgo obljubljeni klub. S pridobitvijo klubskih prostorov se bo kulturno zabavno življenje precej razmahnilo, saj so študentje s številnim obiskom na predstavah filmskega kluba in na večeru »Poezije in jazza« dokazali, da so jim takšne oblike kulturnega dela všeč.

Za izboljšanje sedanjega stanja so študentje predlagali, da bi bil določen dan v mesecu prost študijskih obvez in namenjen samo izvenšolskemu delu.

Diplomanti I. stopnje se v praksi dobro uveljavljajo, njihova strokovna usposobljenost je opravičila obstoj prvostopenjskega študija, je v svoji razpravi poudaril prof. Miro Bračič. Študij na mariborskih višjih šolah se je že zelo prilagodil potrebam prakse in prav zato pride do izraza njegova intenzivnost. Kljub temu, da dajo višje šole študentu zaključeno znanje, je potrebno omogočiti nadaljevanje študija na II. stopnji tistim, ki to želijo in teh je vedno več. S tem ni rečeno, da morajo vsi nadaljevati s študijem, temveč je to podlaga za ustvaritev pravičnega razmerja med strokovnjaki z visoko in višjo izobrazbo. Tovariš Bračič je ponovno opozoril na to, da sama Zveza študentov še do sedaj ni zavzela javnega in odločnega stališča o inverziji študija. Dejal je, da bi boj za dejansko reformo visokošolskega študija moral postati ena izmed osnovnih nalog študentske organizacije.

Ekonomske položaj študentov se v zadnjem času ni pobiljšal, temveč nasprotno — poslabšal. Socialno ekonomska komisija je poskušala po svojih močeh pomagati s subvencijami, vendar je to le delna in začasna rešitev. V preteklem letu je bilo razdeljenih za 9.100.000 dinarjev subvencij. Te je prejelo 200 študentov, mesečni povpreček pa je znašal 5.145 dinarjev. Največ subvencionistov je bilo na Višji tehniški šoli. Komisija se je ukvarjala tudi z vprašanjem štipendiranja. Vsi predlogi so bili že v naprej obsojeni na propad, saj se podjetja naravnost otepa-jo štipendiranja, kljub temu, da je potreba po kadrih še vedno zelo velika.

Na skupščini so izvolili nov odbor zveze študentov MVZ, za novega predsednika odbora pa študenta drugega letnika višje pravne šole Jaka Rojsa.

SLAVKO PUKL

Uspehi, ki nas niso zadovoljili

V študijskem letu 1962/63 se je na mariborske visokošolske zavode vpisalo 781 rednih študentov. Od tega se je v letu 1963/64 vpisalo v drugi letnik 456 študentov ali 58 odstotkov. Uspeh po posameznih šolah je bil zelo raznolik. Tabela nam pokaže, kakšno je stanje.

Sola	št. vpis.	vpis v 3. sem.	osip	vpis v %	osip v %
VAS	45	27	18	60	40
VTS	277	175	102	63	37
VPS	70	28	42	40	60
VSS	97	57	40	58	42
VEKS	200	135	65	67	33
PA	92	34	58	36	64
Skupaj:	781	456	325	58	42

Iz razpredelnice je razvidno, da je največji osip na Višji pravni šoli ter na Pedagoški akademiji. Dejstvo je, da večina absolventov srednjih šol misli, da je študij na teh dveh šolah relativno lažji kot na ostalih, in da se da v teh šolah najlažje diplomirati. Zato posvetijo študiju premalo časa. Drugi vzrok, ki povzroča nizek odstotek uspeha, so seveda tudi »prezimovalci«, ki se vpišejo na šolo samo zaradi frekvencijskega potrdila, študirajo pa tehniko, stomatologijo ali kaj podobnega. Prav tako je tudi veliko študentov-novincev, ki imajo prvi semester predavanj za nekakšen podaljšek počitnic, potem pa seveda ne morejo v štirinajstih dneh ali enem mesecu opraviti predpisanih izpitov. Zato je prva naloga Zveze študentov pripraviti študente do načrtnega in sistematičnega študija.

Zveza študentov se bo morala bolj povezati s profesorji in posvetiti veliko več pozornosti delu komisije za študijska vprašanja.

-niš

NAJVEČ DIPLOMSKIH IN SEMINARSKIH NALOG

Šestinsedemdesetim študentom ljubljanske univerze, letošnjim dobitnikom Prešernovih nagrad, je bilo svečano pri srcu, ko je v polno zasedeni zbornični dvorani univerze v soboto, 8. februarja, zadonel mogočni Gaudeamus... Prorektor univerze dr. France Adamič je slovesno podelil 61 Prešernovih nagrad študentom za njihova dela.

Na filozofski fakulteti je dobilo Prešernovo nagrado dvanajst študentov: Andrej Kirn za delo »Enotnost Marxove filozofsko-ekonomske misli kot revolucionarne prakse in realni humanizem«, Marjan Tavčar in Jože Sušmelj za skupno delo »Nekateri problemi aktivnosti samoupravljalcev na sejah samoupravnih organov«, Jelica Mesesnel in Francka Mencinger za naloge »Upraviteljstvo pedagoško vodstvo učiteljskega zbora«, Zofija Tasič za naloge »Proizvodno delo učencev 8. razreda osnovne šole«, France Golob za naloge »Vrnjeni zvonovi«, Prvenka Turk za naloge »Ladislav Benesch«, Zorka Šubic za delo »Rimske fibule iz insul XXIX, XXX in XXXI v Emoni«, Lena Petrič za naloge »Aškerc in Svedi«, Viktor Majdič za naloge »Križev in literarni esej«, Tomo Korošec za naloge »Ime Slovenec«, Marija Zlobec za naloge »Novele Alojza Rebule«, Borut Plavšak za delo »Ch. Schmid v prvih slovenskih prevodih«.

Na pravni fakulteti je bilo petnajst Prešernovih nagradencev za naslednjimi temami: Miha Potočnik — »Delovni spori na ljubljanskih sodiščih v letih 1961 in 1962«, Mojca Drčar — »Pravni aspekti oceanskega ribolova«, skupinsko delo sedmih izrednih študentov Jožeta Koprivnika, Edvarda Lugariča, Albina Skoka, Ivana Soka, Ivana Usarja, Franja Vesenjaka, Eda Žitka — »Financiranje, delitev osebnega dohodka in poslovanja v nekaterih zdravstvenih zavodih v okraju Maribor«, skupinsko delo — »Raziskava o odpuščenih gojencih iz deškega vzgajališča Gorenji Logatec« pa so predložili Milica Penko, Barbara Grahor, Alenka Pipan, Štefan Pelcar in Dušan Merhar. Albin Jenko pa je bil nagrajen za naloge — »Problemi dvojezičnosti uprave v okraju Koper«.

Ekonomski fakulteta je dala dva nagradjenca: Janez Bedina z naloge »Problem optimalne lokacije radialnih transportnih žil« in Janez Žezlina s temo »Optimalna lokacija krožnih prog«.

Letos je največ, kar 27, »prešernovcev« dala fakulteta za naravoslovje in tehnologijo. Z oddelka za montanistiko: Marija Erzar — »Toplotne izgube skozi stene peč«, Alojz Kalan — »Preizkušnje obdelovalnosti jekel za avtomate jeseniške proizvodnje vrste As 2 II«, Blaženko Koroušič — »Termodinamična analiza termičnega sistema Zn-Od-Su«, Peter Kraljič — »Konstruktivne karakteristike bramskih kokil«, France Ogrin — »Težki minerali porečja Save do Ljubljane« in Ante Petrin — »Preiskava modela peči v vodnem kanalu«.

Oddelk za kemijo ima tele nagrajence: Gabrijele Cazafora — »Določanje žvepla v organskih spojinah«, Breda Jerič — »Vpliv dodatka polistirensulfonske kisline na koeficient aktivnosti solne kisline«, Miloš Komac — »Priprava epoksidnih smol z določenim epoksidnim ekvivalentom«, Jože Kobe — »Manjevalna reakcija na petčlenskih heterocikličnih sistemih s tioamidnimi skupinami«, Franc Lazarini — »Vpliv dehidracijskih pogojev na pozornost TIO, gela«, Franc Omejc — »Spremembe molekulske strukture steklastih fosfatov zaradi toplotnih vplivov in ovlaženja«, Pavel Puhar — »Zidaki iz elektrofilnekega pepela, apna in odpadne sadre iz tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku«, Peter Rems, — »Priprava in diferencno termična analiza galunov aluminija, kroma in železa«, Franjo Rovar — »Z aluminijem ojačene modificirane alkidne smole«, Milan Schara — »Določitev narave radiacijskih defektov v feroelektriku LiNH₂SO₄ in Franc Jurgerle — »Identifikacija mehčal iz polimernih snovi«.

Na oddelku za tekstilno tehnologijo je bilo pet nagradencev: Franci Beravs — »Določevanje molekularne teže in polidisperznosti poliakrilnitrilnih vlaken in vpliv luga na ta vlakna«, Saša Guzelj — »Določevanje karboksilnih skupin v nativni in regenerirani celulozi«, Branko Novak — »Vpliv atmosferskega centra je posredovanje mentorjev oziroma predavateljev za zahtevne teme ter posredovanje marksistične literature, predvsem pa skrb za izmenjavo izkušenj marksističnih krožkov na slovenskih srednjih šolah. SAŠA KRAIGHER

Štiri nagrajene naloge so prispevali študentje z matematično-fizikalnega oddelka: Raša Pirc — »Jedrski absorpcija žarkov gama pri kisiku«, Dušan Brajnik — »Meritev fotonuklearne absorpcije v F₂«, Mladen Gros — »Gojenje monokristalov rubina po Verneilovi metodi pomočjo plazminega plamena« in

Peter Vencelj — »Maxwellski plin kot model nevtronskega modelatorja«.

S fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodetiko sta bila nagrada dva študenta: Darinka Battelino — »Primerjava konsolidacijskih krivulj zasičenih zemljin po nekaterih novejših konsolidacijskih teorijah, ki upoštevajo viskoznost zemljin« in Anton Globokar — »Raziskava možnosti preizkušnja deformabilnosti in trdnosti zemljin v območju natesnih napetosti«.

Fakulteta za elektrotehniko ima letos tri Prešernove nagrajence. To sta Ferdo Gubina — »elektronski model živčne celice«, Janez Trontelj in Jože Mlakar — »Studij in razvoj valovodnega cirkulatorja Y za 9,1 do 9,6 GHz«.

Prešernovo nagrado je s fakultete za strojništvo prejelo pet študentov: Karel Bole — »Izdelava sestavnih načrtov s potrebnim preračunom za glavni 80 Mp vitel, ki naj bi dvigal z dvema brzinama«, Dušan Pipan — »Velikost gibljive protiuteži, dvoročičnega žerjava, da dobimo minimalno dimenzijo obratovale za nagibanje«, Vinko Gleščič — »Studij aerodinamičnih lastnosti ravnih in puščicastih kril v območju Machovih števil 1,5 do 4,0«, Janez Kramer — »Metode določanja pritiskov pri hidravličnem udaru v tlačnem cevovodu vodnih črpalk z vetrnikom«, Avgust Mencej — »Izdelava načrta in tehnična dokumentacija za visokotlačni klima-konvektor s šobami«.

Štirje nagrajenci so z medicinske fakultete: Manfred Laneger in Gregor Pintar z naloge »Okuženje škorcev z arbovirusi v Sloveniji«, in Tomaž Benulič ter Janez Šinkovec z naloge »Nenavadne oblike mikroorganizma Klebsiella pneumoniae«.

Pet Prešernovih nagrad je šlo na biotehniško fakulteto: Mihaela Lesar — »Fotoperiodizem pri begonijah kot fiziološki fenomen in njegova raba v proizvodnji«, Boštjan Anko — »Dinamika višinske rasti buke in jelke v pragozdu na Pečkah in gojitveni zaključki, Lojze Čandek — »Metoda merjenja površine hrbtnih mišice in pripadajoče slanice pri prašičih«, Iztok Winkler — »Ugotavljanje norm pri letni sečnji in izdelavi iglavcev«, Tone Pust — »Gonoskop«.

Letošnje naloge so izrazito empirično usmerjene in aplikativne. Med njimi je največ diplomskih in seminarjskih del, sedem del pa je bilo narejenih posebej za Prešernovo nagrado. Razveseljivo dejstvo je tudi dokaj močna uveljavitev izrednih študentov, ki so prejeli Prešernovo nagrado.

Mat.

● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI

Marksistični krožki na srednjih šolah

Napačno je mišljenje, da so marksistični krožki zgolj neka amaterska dejavnost, ali nadomestilo za redni pouk sociologije, filozofije in zgodovine na šolah druge stopnje. Biti morajo važno izpopolnilno rednega pouka, skušati morajo dvigniti njegovo idejno raven in ga poglobljati. Marksistični krožki morajo biti izvor pobude dijakov samih za poglobljanje družbenih problemov sodobnosti, ki mladega človeka vznemirjajo in za katere daje odgovor v prvi vrsti marksistična misel. Ena temeljnih nalog marksističnih krožkov pa je prav gotovo oblikovanje marksističnega svetovnega nazora. Nujno je, da člani marksističnih krožkov sistematično študirajo osnove marksistične filozofije, politične ekonomije in znanstvenega socializma, ker se brez poznavanja najelementarnejših postavk marksistične teorije ni mogoče spustiti v razčiščevanje idejnih problemov, prav tako pa je nemogoče tudi kakršnokoli globlje marksistično osmišljanje praktičnih nalog in odločitev.

Vendar se pri osvajanju osnov marksizma ne smejo predolgo zadrževati, posebno še, ker se bodo morali k njim pri svojem nadaljnjem delu vedno znova vrnati.

Obravnavanje idejnih vprašanj, ki se pojavljajo v njihovi sredi, zavzemanje stališč do raznih pojmovanj in polemik v naših revijah, analiza političnih in družbenih dogajanj, vse to bo s pomočjo že osvojenega znanja oblikovalo sklepe in odločitve v njihovih družbeno-političnih organizacijah. Pri tem se bo kmalu pokazalo, kje so šibke točke v teoretičnem znanju, kaj bo treba temeljito proučiti ali znova preštudirati. Poglobljeno znanje bo omogočilo boljše presojo različnih idejnih problemov, boljše reševanje praktičnih nalog, pridobljene izkušnje v polemiki in praktičnem delu pa bodo spet navajale k poglobljenemu študiju in prodiranju v teoretično bogastvo marksistične filozofske, ekonomske in politične misli.

Povezovanje študija, teoretičnih osnov marksizma z aktualno idejno in družbeno problematiko, soočenje marksističnih stališč s tujimi idejnimi koncepcijami, spoznavanje sodobnih meščanskih filozofskih smeri — zlasti pa živa aktivna udeležba pri razreševanju idejnih problemov — vse to bo marksistične krožke varovalo pred dogmatizmom, grobim poenostavljanjem filozofskih problemov in prehitrim samozadovoljstvom; nenehno vračanje k študiju izvorov marksizma in poglobljeno proučevanje marksistične teoretične misli pa jih bo varovalo pred nekritičnim prevzemanjem tujih idejnih konceptov in ne-socialističnih pojmovanj.

Nedvomno bo v veliko pomoč marksističnim krožkom na srednjih šolah Center marksističnih krožkov pri CK ZMS, ki

Spodbuda mladim ustvarjalcem

Proslavam in akademijam v počastitev slovenskega kulturnega praznika — Prešernovega dne se je pridružila tudi mladina na mariborski II. gimnaziji. Toda to ni bila običajna proslava z recitacijami Prešernovih pesmi, branjem njegovih življenjepisov in podobnim. Proslava je

Reforma ekonomskih srednjih šol

Obenem z razvojem industrije se iz leta v leto spreminja tudi struktura kadrov, ki jih ta podjetja zaposlujejo. V podjetjih so mnenja, da so kadri, ki jih dobijo iz ekonomskih srednjih šol, dobro seznanjeni samo s teorijo, prakse pa si pridobijo v šoli zelo malo. Dejstvo je, da se učni načrt ESS ni spremenil že od leta 1950 in tako je seveda za industrijo precej zastaral.

Na združenju ESS Slovenije, ki so jih zastopali njihovi ravnatelji, so soglasno ugotovili, da se mora način študija na ESS spremeniti kakor v pedagogiki tako tudi v metodiki predavanja. V glavnem težijo dandanes šole za čim večjim delom praktičnega pouka. Praksa potrebuje dandanes specializirane ljudi, ki jih pa ESS ne morejo dati, saj vgrajajo svoje dijake za vsako delovno mesto v upravnih podjetjih. Zato je nemogoče, da bi se šole ozko specializirale. Drugi vzrok pa je tudi v tem, da pri mladem človeku ne moremo takoj ugotoviti, katera veja tega študija mu najbolj ustreza. Težko se je tukaj ravnati po načelu: »Pravega dijaka v prvi polnici.« Sele v predzadnjem in zadnjem letniku bi lahko govorili o neki vrsti specializacije, na primer, da bi dijaki, ki dobro obvladajo tuje jezike, imeli dodatna predavanja iz tuje korespondence.

Sele ko bodo gospodarske zbornice analizirale in izoblikovale določeni list absolutne ESS, bomo lahko začeli z reformo in spremenili učni načrt ter metodiko predavanja.

skrbi za dvig kvalitete dela marksističnih krožkov tako, da analitično proučuje njihovo delo, pomaga in daje sugestije pri sestavljanju programa dela. Važna naloga centra je posredovanje mentorjev oziroma predavateljev za zahtevne teme ter posredovanje marksistične literature, predvsem pa skrb za izmenjavo izkušenj marksističnih krožkov na slovenskih srednjih šolah. SAŠA KRAIGHER

bila posvečena mladim ustvarjalcem, ki so poslali svoje stvaritve na Prešernov natečaj.

Ta oblika je na gimnaziji tradicionalna in že več let nazaj nagradujejo najboljša dela s področja literature, glasbe in likovne umetnosti, s tem pa mlade ustvarjalce spodbujajo k nadaljnji dejavnosti.

Letošnjo prvo nagrado je posebna komisija profsorskega zbora podelila Saši Kraigherjevi za ciklus pesmi »Variacije« (za Beethovna). Tri druge nagrade so prisodili Petru Balohu, Jožici Žužek in Sončiki Spur, tretje nagrade pa so dobili Melita Jurkovič, Danica Purg, in Danilo Čelofiga. Nagrado za slikarstvo je sprejel Andrej Brvar. Nagrajenci so na proslavi prebrali nagradjena dela. Poleg prvonagradjene pesnice Saše Kraigherjeve je največji uspeh dosegel Peter Baloh s svojo satiro »Lovci na zvezde«.

Tudi sicer je kulturna dejavnost na mariborski II. gimnaziji zelo razgibana. Delo je zajeto predvsem v MKUD »Ivan Cankar«, ki ga lahko smatramo za enega najboljših v Mariboru. V spominu nam je še uspeh, ki so ga dosegli na zveznem gledališkem festivalu na Hvaru, ko so dosegli eno prvih mest.

Mladi literati se oglašajo v svojem glasilu »Beseda mladim«, ki so ga letos znova začeli izdajati. Dramska sekcija že od lanskega leta pripravlja Maeterlinckovega »Peleasa in Melisandor«, ki ga bodo verjetno še ta mesec uprizorili na desekah slovenskega narodnega gledališča v Mariboru. Recitacijska sekcija pripravlja večere poezije; kot prva bodo predstavili Jesenina in Byrona. Na magnetofon bodo posneli pesmi nekaterih pomembnejših pesnikov, posnetke pa bodo kasneje uporabljali kot učni pripomoček.

B. MOVIC

LATINŠČINA PA RES NI OVIRA

ZANIMA ME:

KOT CETRTOSOLKA II. GIMNAZIJE V MARIBORU SE SE VEDNO NISEM ODLOČILA, KAJ BOM ŠTUDIRALA. ZANIMA ME FARMACIJA, ZATO SE OBRACAM NA VAS, DA BI MI KAJ VEČ POVEDALI O ŠTUDIJU FARMACIJE. RADA BI VEDELA:

1. ALI JE ŠTUDIJ ZELO ZAHTEVEN
2. ALI JE TREBA ZE PREJ ZNATI LATINŠČINO
3. KAKO DOLGO TRAJA ŠTUDIJ I. II. IN III. STOPNJE IN ČE SO ZE V LJUBLJANI VSE TRI STOPNJE
4. KAKSNI SO POGOJI ZA PRESTOP IZ ENE STOPNJE V DRUGO IN KAKSNI SO NAZIVI IN
5. ALI JE POTREBA PO TEM KADRU VELIKA, ZA ODGOVOR HVALA ZE VNAPREJ.

S. SENCIC, TEZNO

Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo ima štiri oddelke in sicer: oddelk za kemijo, montanistiko, tekstilno tehnologijo in matematiko-fiziko. Vsak oddelk ima več odsekov. Farmacija je odsek oddelka za kemijo.

V starem učnem načrtu je bila podčrtana industrijska usmeritev, se pravi, diplomirani farmacevti so dobili svoje delovno mesto v tovarnah zdravil in raznih laboratorijih. V prihodnjem letu pa bo v drugem letniku študij že delno reformiran.

Da ima oddelk težave, je razumljivo. Letos bo končala študije šele prva generacija in profil študija še ni popolnoma izoblikovan. V katero smer bo šel razvoj v bodoče, je danes vprašanje, s katerim se ukvarja tako fakulteta sama kot Farmacevtsko društvo. Prav tako imajo na fakulteti velike težave s prostorom. Fakulteta je zelo heterogena, njeni prostori pa so zaradi tega zelo raztreseni in študentje izgubijo dosti dragocenega časa s tekanjem z medicinske fakultete, kjer poslušajo farmacevti fiziologijo, v Vegovo ulico, kjer ima oddelk svoj sedež, pa spet na Askerčevo, kjer poslušajo splošne predmete skupno s študenti kemije, matematike in tekstilne. Kot oddelk naravoslovno tehnološke fakultete zahteva tudi farmacija od študenta precej truda. Kdor ni doma v matematiki, komur dela težave kemija, naj se prej dobro pripravi za vpis; kljub temu, da sprejemnih izpitov ni, je treba pokazati precej prizadevanosti, da »prilezeš« v drugi letnik. Se zlasti pa so težave pri prehodu iz I. stopnje na II., kjer so za pogoji vsi izpiti. Vsaj delno pa se lahko tolažijo tisti, ki se bodo vpisali letošnje leto, ker baje stopen na farmaciji ne bo več. Ravnali se bodo po pravilu, da naj stopenjski študij ostane, kjer je primeren, če pa praksa pokaže, da stopnje niso potrebne, naj jih ukinejo.

Tretje stopnje danes še ni; če se bo pokazalo zanimanje zanj, pa bo nedvomno uvedena.

Slavka sprašuje, če je potrebno znanje latinščine. Študentje so mi povedali, da tega od njih nihče ne zahteva, pač pa je dobro, da ti ni preveč tuja. Tako se prej znajdeš v zapletenih izrazih, zaradi katerih se nam včasih zdijo poklici, ki jim je latinščina »delovno sredstvo«, nekam odtujeni.

V Ljubljani bi radi priredili koncert in razstavo

TRST, FEBRUARJA.

JUTRANJA TRŽAŠKA BURJA SICER NI PIHALA S TAKO MOČJO, Vendar smo si morali kljub temu zavihati ovratnike. Ko smo se napotili v tržaško knjigarbo, tu smo se namreč sešli s tržaškimi kolegi, ki so se ljubeznivo odzvali vabilu, naj bi za bralce tribune povedali nekaj o tržaški univerzi, oziroma o položaju in delu slovenskih študentov. Ko smo potlej posedli v baru Tivoli, kjer se zbira slovenski življenj, se je razvil med nami sproščen prijateljski pomeneček.

Tržaška univerza je najmlajša v Italiji. Je brez medicinske fakultete in fakultete za arhitekturo. Od 3.700 študentov je 212 Slovencev. Naši rojaki študirajo predvsem pravo in ekonomijo. Zanimalo nas je, kakšne pogoje je treba izpolnjevati za vpis na univerzo.

— Za vpis je treba predložiti maturitetno spričevalo realne oziroma klasične gimnazije. S spričevalom klasične gimnazije se lahko vpiše novinec na vse fakultete, razen na pedagoško. Tisti, ki so končali realno gimnazijo, pa se ne morejo vpisati na filozofijo. Na ekonomsko fakulteto se je moč vpisati tudi s spričevalom trgovske oziroma pomorske akademije.

— Na katerih fakultetah so sprejemni izpiti?

— Samo na pedagoški. Naj omenimo tudi tečaj za prevajalce, ki je v sklopu ekonomske fakultete in za katerega je potrebno opraviti sprejemni izpit iz določenega jezika.

— Ali poučujejo na tržaški univerzi slovenski jezik?

— Da, vendar samo fakultativno. Kot je znano, je v Padovi katedra za slovenski jezik. Profesorji, ki poučujejo slovenščino, so italijanski slavisti, ki bolj obvladajo srbohrvatski kot slovenski jezik. Italijanski študentov, ki se učijo slovenščine, je precej. Za naš jezik se zanimajo predvsem zato, da bi lahko brali slovensko literaturo.

— Kolikšna je višina šolnine, ki jo plačujejo tržaški študentje?

— Na tržaški univerzi znaša povprečno 36.000 lir letno, pri čemer pa je treba dodati, da je šolnina na tehniških fakultetah višja. Na drugih italijanskih univerzah je šolnina znatno večja.

— Kako imate urejene štipendije?

— Štipendije so začeli podeljevati lani. To je predvsem uspeh študentskega gibanja, ki se bori za uveljavitev socialno-ekonomskih pravic študentov. Pogoj za štipendijo je dober uspeh pri maturi, razen tega pa ne smejo presegati dohodki družine, iz katere izhaja študent, 960.000 lir letno. Štipendijo podeljuje univerza v denarju, deloma tudi v materialu.

— Kako je razvito politično življenje na univerzi?

— Najbolj se razvija ob volitvah v predstavniški organ študentov — ORUT (Organismo rappresentativo universita Trieste), ki ga bomo ponovno izvolili ta mesec. Steje 36 članov in izvoli izmed svojih članov izvršni organ — Tribunal. Predstavniški organ volijo redno vpisani študenti na liste, ki jih postavijo različne politične skupine. Levo usmerjeni študentje so zbrani v UGI, ki zajema predvsem komuniste. Med temi so tudi napredno usmerjeni Slovenci. Slovenski desničarji pa volijo za slovensko akademsko listo ADRIA. Več skupin, med katerimi so najpomembnejši demokristjani, zajema klerikalna SCINTESA CATTOLICA, Liberalci so združeni v AGI, medtem ko združuje

fašiste lista GNT. Volitev se udeležijo povprečno 1500 študentov.

Lani smo imeli Slovenci v predstavniškem organu dva zastopnika.

— Kakšna je vloga predstavniškega organa?

— Ima predvsem posvetovalni značaj. Vendar je treba takoj dodati, da je predstavniški organ tržaških študentov v krizi. Ko je študentsko gibanje doseglo zadovoljive uspehe v borbi za izboljšanje socialno ekonomskega položaja študentov, je tržaškim študentskim predstavnikom zmanjkalo smernic za nadaljnje delo. Razen tega primanjkuje med študenti sposobnega vodstvenega kadra.

— Kakšen vpliv imajo na univerzi skupine, združene v UGI?

— Delovanje UGI se zelo pozna v celotnem študentskem gibanju na univerzi, saj zavzema najbolj napredna stališča.

— Morda lahko napoveste izid februar-skih volitev v predstavniški organ študentov?

— Glede na splošno politično situacijo v državi bi morala dobiti največ glasov UGI, tudi zato, ker ni skupina, ki bi bila vezana na eno samo stranko.

— Kako se novinci vključijo v politično življenje na univerzi?

— Vsaka politična skupina si jih prizadeva pridobiti. Novinci se navadno že v srednji šoli politično opredelijo. Seve-

Na vprašanja so odgovarjali študent prava Igor Kosmina ter študenta političnih ved Klavdij Palčič in Dimitrij Biber.

da na univerzi največkrat spremenijo svoje prepričanje.

— Kakšna je socialna struktura študentov na tržaški univerzi?

— Največ študentov je iz uradniških družin, pa tudi iz delavskih družin jih ni malo. Večina teh študentov je napredno usmerjena, medtem ko so študentje iz družin višjih uradnikov oziroma iz premožnih slojev v glavnem politično neangžirani.

— Razen športnega je tudi kulturno

življenje na tržaški univerzi precej razvito v obliki kulturnih krožkov. Nam lahko poveste nekaj o njih?

— Imamo več krožkov, kot na primer glasbeni, gledališki, kinematografski in umetnostni krožek. Med najbolj delavnimi je kinematografski krožek, katerega člani najemajo kinematografe v mestu in v njih predvajajo filme, ki jih sami izberejo. Pri izbiri filmov je pomemben predvsem politični interes posameznih skupin na univerzi.

Umetnostni krožek, ki so ga ustanovili pred leti, prireja predvsem umetniške razstave, razen tega izdaja tudi levo usmerjeni list »Asterisco«, ki sicer izhaja zelo redko. Krožek pogosto izdaja zvezke, ki obsegajo gledališke liste, književne recenzije in komentarje važnejših kulturnih dogodkov. Ti zvezki so zelo razširjeni ne samo med študenti, temveč tudi v javnosti. Člani umetnostnega krožka bi radi priredili v Ljubljani razstavo mlajših tržaških slikarjev: Cogna, Gombaca, Palčiča, Reine in Chersiele. Od teh umetnikov slika figurativno samo Reina, ostali pa so abstraktni slikarji. V Ljubljani bi radi priredili tudi koncert, na katerem naj bi nastopil mladi tržaški pevec Claudio Struthof. Menimo, da bi takšne kulturne prireditve doprinesle k zblizanju študentov ljubljanske in tržaške univerze.

— Družabno življenje je v okviru univerze pomanjkljivo. Zanima nas, kako se Slovenci družabno udeležujejo?

— Slovenski študentje imamo družabno življenje najbolj organizirano. Tako prireja Akademski klub »Jadrana« za svoje člane predavanja, izlete in ples. Zal se vedno nimamo svojih prostorov, kjer bi družabno življenje še bolj poživili.

— Kako slovenski študentje sodelujejo z Zvezo študentov v Ljubljani?

— Pred leti so se stiki z Zvezo študentov ljubljanske univerze omejevali zgolj na medsebojne obiske in prirejanje izletov. V zadnjem času pa so se naši stiki bolj okrepili. Tako je naš predstavnik lani poleti sodeloval na mednarodnem seminarju študentov v Ljubljani, razen tega pa smo se s predstavniki Zveze študentov dogovorili za pomoč pri organiziranju slovenskih predavanj v Trstu. Z ljubljanskimi študenti želimo še tesneje sodelovati, saj obstajajo za to ugodne možnosti.

Drago Mirošič

O zdravstveni menzi, ki ni zdravstvena

- Dietna menza nima table pri vходу — da ne bi zardeli?
- Neurejene razmere v zdravstveni menzi v Ljubljani

V Čopovi ulici, deset korakov od glavne pošte v Ljubljani, je obokan hodnik, skozi katerega pride obiskovalec, ki zaide pod to sivo, umazano opečnato zidovje, na stisnjeno dvorišče, kjer so na sredini veliki kupi počrnelega snega. Ob stenah hiš, ki z majhnimi okni gledajo štirikotnik pod seboj, so prisloneženi zaboji za smeti in kolesa.

Skozi orosena okna vidim dekleta v kuhinji in študent, ki čaka že od enajste ure na kosilo, mi, ne da bi nehal prepevati, po strmi stopnicah pokaže pot do upravnikove pisarne.

Neurejen status

»Tako je pri nas,« reče po tehtnem premisleku tovarišica upravnik dietne menze. »Dolgo sem čakala, da se bo pri nas oglašil kakšen novinar...« Zdravstvena menza nima prave perspektive. Pred dobrim letom so že hoteli ukiniti to ustanovo, ki se je znašla v denarnih težavah. Takrat je ljubljanski Mestni svet z naglimi ukrepi preprečil, da bi izgubili možnost dietne prehrane vsi tisti bolniki, ki jim zdravljenje v bolnišnici ni več potrebno, potrebna pa jim je posebna prehrana. V Ljubljani je mnogo ljudi, ki so vezani izključno na prehrano v obratih družbene prehrane.

Dietno menzo, kjer izdajo dnevno 280 kosil in 180 večerij, so hoteli ukiniti, ker je zakon o organizaciji zdravstvenega varstva ne predvideva. Neka-

teri so menili, da ima značaj obrata družbene prehrane, zaradi česar so jo hoteli registrirati kot gostinsko podjetje, kar bi se seveda prikazalo v zaključnem računu kot deficitarno.

Ceprav je poteklo leto, še ni urejen status dietne menze. Ustanova nima upravnega odbora in nima pravil, razen tega pa trinajst uslužbencev v kuhinji nima urejenih osebnih dohodkov...

Študentje in dieta

V dietni menzi se vsak dan srečuje tudi okrog 70 študentov. Med temi je 40 takih, ki uživajo dietno hrano zaradi bolezni v črevesju, jetrih, ran na želodcu, trije so diabetiki, 35 študentov pa uživa posebno hrano, ki je potrebna tistim, ki so preboleli tuberkulozo.

V primerjavi z ostalimi, ki se hranijo v menzi, so študentje v boljšem položaju, saj jim Zdravstveni sklad pri univerzi s subvencijami zmanjšuje stroške za dnevne obroke. Sklad prispeva npr. za bolnike TBC za celodnevno prehrano 365 dinarjev, študentje pa razliko 250 dinarjev. Sladkorno bolni prispevajo 250 dinarjev, 600 dinarjev pa nudi Zdravstveni sklad pri univerzi.

Abonenti dietne menze dobivajo vsak dan svežo hrano, zlasti pa mnogo zelenjave. S preskrbovanjem letos nimajo velikih skrbi, kot so jih imeli prejšnja leta, saj je trg dobro založen.

UPRAVNICA ZORA KRISTANČIČ:
»Tako ne moremo več naprej...«

Težkih nog naokrog...

Z upravnico se napotiva v jedilnico. Skozi neprebravana vrata, ki so nova, vstopiva v nekakšno predsobo, ki bi lahko služila tudi za skladišče zdravilnih zelišč, če ne bi bile stene preveč sive od vlage in plesnive od sopare, kajti v istem prostoru je tudi pomivalnica posode za diabetike in dietetike.

Nikjer ni sledu po svetlobi, belini in zdravju.

Na drugi strani lesene pregrade, ki loči dve kategoriji rekonvalescentov, je slika podobna. Velik lonec mleka stoji bori dvajset centimetrov od črnih tal...

Skozi vhod, ki spominja na katakombe, pridem v kuhinjo. Komaj se znajdem v tej pravi babilonski zmešnjavi. Moram paziti, da ne bi slučajno zašel v dekle, ki na tleh pri štedilniku trebi solato, ali da ne bi stopil na poleno in se spotaknil. V prostoru, ki je malo večji od kakšne odvetniške pisarne, se preriva 13 delavk različnih kvalifikacij! (Pa recite, da številka trinajst ni nesrečna!)

»Kolikšna je višina vaših osebnih dohodkov?« vprašam prvo.

»Šestnajst do sedemnajst tisoč,« mi dé in že hiti delati.

»Ta ni kvalificirana,« pojasni uprav-nica.

Druga dekleta dobe nekoliko več. Ena od njih me prosi, naj zapišem v časopis, da je že čas, da se uredijo njihovi osebni dohodki. Dohodki po vloženem delu. Kajti ob štedilniku, kjer se veselo kuha trojno kosilo za 300 ljudi, se dekleta vrtijo tudi dvajset ur na dan.

Spotoma si ogledam še shrambo, ki mi nudi žalosten pogled.

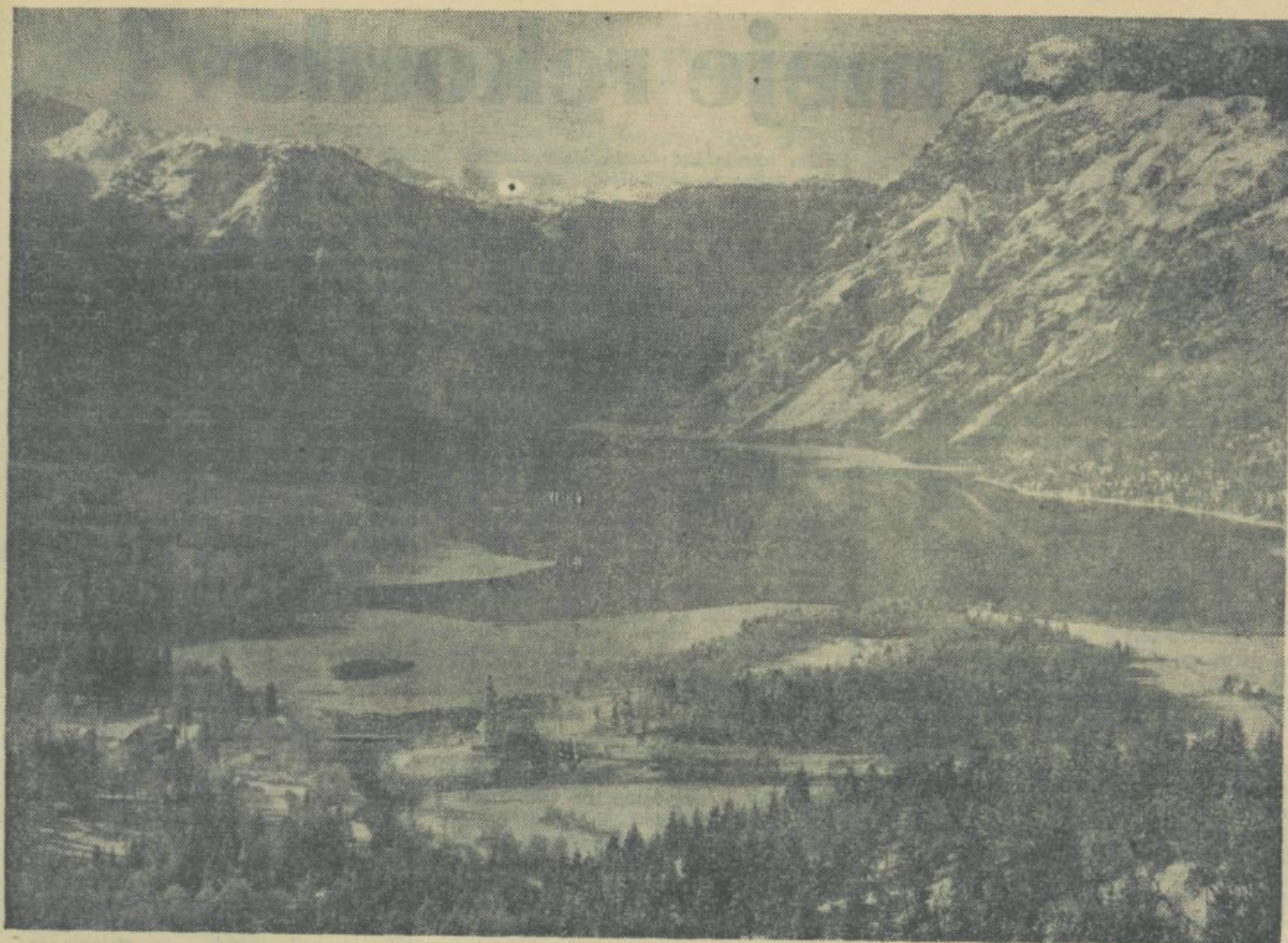
Besede, ki obtožujejo...

Naša zdravstvena, pa tudi služba soc. varstva, se vedno bolj usmerja v preventivno zdravljenje, kamor v neki meri spada tudi ureditev specializiranih menz. Obrati družbene prehrane so večkrat vzrok črevesnih in želodčnih obolenj, kar še bolj aktualizira ureditev dietne prehrane v večjih središčih. Sedanji odnos občine Ljubljana-Center do zdravstvene menze v Čopovi ulici vsekakor ne bo ničesar pripomogel k ureditvi vprašanja zdravstvene preventive in skrbi za rekonvalescente.

Mačehovski odnos do menze, ki bi morala biti primer vzorne skrbi za bolnike, ki jim zdravljenje v bolnišnicah ni več potrebno, a so potrebni posebne zdravstvene nege, je zelo slabo spričevalo za zdravstvene organe v našem mestu. Da ima menza že več kot leto dni neurejene notranje razmere in s tem zamegljene perspektive, je tudi posledica izgovarjanj, da lokal ne spada samo v pristojnost občine Ljubljana-Center, temveč v območje mesta Ljubljane. Gotovo je, da sedanji položaj škodi ugledu odgovornih in že tako rahlemu zdravju rekonvalescentov.

Ko sem se vračal skozi obokani hodnik, sem se zamislil nad neurejenimi razmerami dietne menze, ki jo neupravičeno imenujemo zdravstvena menza.

Tadej Munih

TUJI ŠTUDENTJE NA SNegu

Bohinjski začetniki

Res je sicer, da nam letošnja zima ni prinesla najdebelejše snežne odeje, vendar navdušenih smučarjev to nikakor ne moti. Tudi naši kolegi iz vroče Afrike in Azije ne stojijo pozimi križem rok. Kaj radi se kepajo, sankajo pa tudi smučajo — le da jim gre smučanje nekoliko težje od rok, kar pa je popolnoma razumljivo.

Bohinj je več ali manj pokrit s kar precej debelo snežno odejo. Obiskali smo dom CK ZMS, kjer preživljajo počitnice nekateri tuji študentje. Izbrali so si miren kraj sredi gozdov in zasneženih, ne preveč strmih bregov. Pravzaprav se je treba zahvaliti Mednarodnemu študentskemu klubu, ki je organiziral počitnice na snegu in smučeh in centralnemu komiteju zveze mladine Slovenije, ki je tujim študentom preskrbel smučarske rekvizite.

Kdo je vse smučal? Ob času našega obiska se je blizu petnajst tujih študentov poskušalo v smučanju, drugi pa so izpopolnjevali svoje teoretično znanje ob gledanju televizijskih prenosov iz Innsbrucka. Študentje iz Kenije, Libanona, Alžira, Perzije, Argentine in iz drugih držav so se spuščali po beli strmini. Njihova drža na smučeh je bila nekoliko negotova, ramena globoko spredaj, hrbet upognjen naprej, noge pa so nekoliko široko z navznoter obrnjenimi koleno. Fantje se spuščajo po strmini enkrat, dvakrat, ... desetkrat, ... Edino česar še ne zmorejo, je umetnost zaviranja. »Kristjanja« ne gre in ne gre. Sicer pa se je tudi mi nismo naučili kar tako, naenkrat. Mnogo lažje je zavreti tako, da se spustiš, saj veste kam ... To tudi fantje dobro vedo, čeprav jim tega ni nobeden od Jugoslovancev pokazal.

Na Rexa ali »Kombinacijo«, kakor ga prijatelji imenujejo (ta vzdevek je dobil kot navdušen nogometaš) iz Tanganjike so napravili najgloblji vtis skoki. Tudi sam je poskusil, vendar le enkrat. Zbrali smo se okoli improvizirane skakalnice, z

zaletom, mostičkom in z doskočno strmino, ki je bolj spominjala na pričetek vrtače kot na doskočišče skakalnice. Ni kaj reči, Rex se je odločno in pogumno pognal po zaletišču. Precej negotovo se je odrinil in bolj gotovo pristal, samo da je pri tem zamenjal roke z nogami in pristal na rokah, kot zavora pa mu je hote ali nehote služila glava. Na srečo se je vse skupaj končalo s krohoto nas prisotnih in njega samega.

Spoznali smo Georga, ki ima po mnenju jugoslovanskih prijateljev veliko smisla za bele športe. Georg se rad spominja domovine Kenije in Kilimandžara s svojimi večno belimi vrhovi. Žal pa še precejšnja neobljudenost tega predela gorovja ne dovoljuje, da bi se pričeli resneje ukvarjati s smučarskim športom. Tako je sneg v srcu Afrike ljudem le čudo in ne smučarski teren.

Velik prijatelj zimskih športov je tudi Farouk Chaaban iz Libanona. Tudi Libanon ima sneg, smučarski šport pa je namenjen le bogatašem. Pravi, da je treba

odšteti za nekaj dni smučanja v gorah tudi po 200 dolarjev, kar pa zmorejo le bogati tuji in najpremožnejši domačini. Naj povemo še to, da je Farouk izredno marljiv študent arhitekture in da bo kmalu diplomiral, ki jo je prejel na »Academie Libanaise des Beaux arts« pristavil še eno in sicer diplomu na fakulteti za arhitekturo v Ljubljani.

No, v tem konglomeratu različnih narodnosti bi lahko veliko napisal tudi o slavčku iz Argentine, kakor mu pravijo prijatelji. Alberto je fant z lepim tenorjem, ki ob večerih zabava kolege. Naj omenim tudi inženirja gozdarstva iz Perzije, ki je bil nekoč prvak v vodnem smučanju. Verjemite nam, da smo z lahkoto ugotovili, kako sta si vodno smučanje in smučanje na snegu različna ...

Sicer pa v Bohinju sploh ni bilo pomembno število padcev ali skromno smučarsko znanje, ki so si ga pridobili tuji študentje v teh nekaj dneh. Mnogo pomembnejše je bilo tovariško vzdušje, ki so ga ustvarili ob uživanju gorskih lepot.

Ivo Strakl

Težave Angležev

Na sestanku Nacionalne unije angleških študentov so predstavniki razpravljali o tujih študentih, ki študirajo v Veliki Britaniji. Povod diskusije je bilo mnenje podpredsednika podpornega sveta univerz sira Johna Woolfendena, ki je zahteval zaradi nizkega števila domačih študentov občutno znižanje števila tujih študentov. Woolfenden smatra, da bi le tako lahko prebrodili krizo, v kateri se je znašla angleška prosveta. Citiramo samo dva predloga, ki jih je Woolfenden odbil. Prvi pravi, da bi se število študentov s pospešeno gradnjo študentskih domov in šolskih

prostorov v sedemnajstih letih podvojilo. Drugi predlog, tega podpirajo predvsem laburisti, pravi, da bi s pravilnim kreditiranjem v prosveti dvignili strokovno znanje predavateljev, obenem pa bi se spontano zainteresirali širše množice študentov za to znanstveno panogo in tako zagotovili zadostno število kvalitetnih predavateljev.

Ne ve se še, čemu je Woolfenden nastopil z tako avtoritativno in nelogično zahtevo, ki je med člani vodstva Nacionalne unije angleških študentov naletela na velik odpor. Sekretar študentske unije je dejal, da je preteklo leto v Veliki Britaniji študiralo blizu 65.000 tujih študentov. Če to število natančneje pogledamo, vidimo, da je bilo na nekaterih londonskih koledžih vpisanih celo do 80 odstotkov tujih študentov. Pri tem je sekretar študentske unije poudaril pomen tujih študentov iz Commonwealtha. Razen tega prinašajo tuji študentje tudi mnogo zdravih idej iz svojih domov, ki se da, seveda ob določenih korekturah, v Veliki Britaniji, koristno uporabiti. Ko je sekretar študentske unije omenil pomoč Angležev tujim študentom pri njihovem študiju, je dejal, da so to smotrne investicije, s hitro amortizacijo, ki prinašajo Angležem velik dobiček. Tuji študentje navadno po diplomu ostajajo še nekaj časa v Veliki Britaniji, se zaposlijo in plačujejo davek na svoj zaslužek, ki je precej večji od državnih prispevkov tujemu študentu med njegovim študijem.

ŠVEDSKA: PROBLEM SPOLNE VZGOJE

Na Švedskem je dvignilo vprašanje seksualne vzgoje veliko prahu. Švedska študentska nacionalna unija je v svoji protestni noti prosvetnemu ministrstvu zahtevala popolno revizijo prosvetne politike na področju spolne vzgoje. Študentje zahtevajo uvedbo predavanj o spolni vzgoji na srednjih šolah, obenem pa predlagajo občasna predavanja strokovnjakov tudi na fakultetah.

To so zahtevali na nedavnem izrednem sestanku Študentske nacionalne unije, ki so ga sklicali zaradi številnih protestov zoper Gerlingov film »Roka«. Film, ki so ga predvajali v švedskih kinematografih, prikazuje perverzne scene iz življenja švedske mladine. Na zahtevo študentov je cenzura prepovedala predvajanje tega filma, medtem ko bo švedski parlament v kratkem razpravljati o problemih seksualne vzgoje.

DELOVNE AKCIJE NA MADŽARSKEM

V BRIGADE VEČ DEKLET

Letos bo na Madžarskem 26 centralnih in 6 lokalnih mladinsko-študentskih delovnih taborov. Na CK zveze komunistične mladine pričakujejo, da se bo za delovne akcije prijavilo 26.000 mladincev in mladink, kar bo nekoliko preseгло lansko število prijavljenih. Zanimiva je težnja, da bi vključili v delovne brigade čim več deklet. Precejšen odstotek vseh del bodo letos opravili na državnih kmetijskih posestvih, kjer bodo potrebovali za obiranje sadja in zelenjave veliko delavk.

Mladinci bodo pomagali pri izgradnji kanala v Hanšagu, pri delih za dograditev nove avtoceste in pri rekonstrukciji železnice pri Blatnem jezeru. Zveza komunistične mladine bo letos prvič odprla mednarodni delovni tabor, v katerega bodo povabili blizu 50 tujih študentov. Madžarski mladinci bodo hkrati sodelovali tudi v 10 delovnih taborih v inozemstvu, med drugim v Sovjetski zvezi, Norveški, Švedski in na Poljskem.

Delo na deloviščih bo trajalo od 23. junija do 22. avgusta. Formirani so že pripravljajni odbori, ki bodo poskrbeli za ureditev taborov po vsej državi.

Štavska italijanskih študentov

Študentje, ki študirajo tuje jezike v Pisi, so nedavno več dni stavkali. S tem so hoteli izvojevati svojo zahtevo po predstaviškem mestu v univerzitetni administrativni upravi. Obstaja možnost, da se bo ta stavka prenesla tudi v druge univerzitetne centre.

Blizu 300 študentov, ki so se zabarikadirali v univerzitetni zgradbi, je zahtevalo tudi samostojno katedro za tuje jezike, ker te sedaj predavajo skupaj s predmeti komercialnih in ekonomskih ved.

Štavska so podprli tudi ostali študentje, tako da niso zapustili univerze za več kot teden dni. Edini ukrep s strani policije je bil, da je postavil pred vrata univerze svojo stražo. Študentom, ki so ostali izven univerzitetne zgradbe, pa so dovolili, da so stavkajoče preskrbovali s hrano.

Med stavko je nacionalna unija italijanskih študentov obvestila posamezne svoje organizacije, naj podprejo študente v Pisi pri njihovih zahtevah. Pogovori med predstavnikom študentov in rektorjem so se končali neuspešno, kajti rektor je zahteval, da bi študentje, še preden bi pričeli z razgovori, zapustili univerzo.

KONTAKTNI ŠTIPENDIJI PODELJENI

Na razpis natečaja za kontaktne štipendije v Göttingenu je Odbor za mednarodno dejavnost pri UO ZŠJ prejel deset prošnji. Na seji predsedstva UO ZŠJ so ugodili prošnji Petra Glaviča, študenta kemije in Srečka Beričiča, študenta rudarstva, ki imata najboljša pogoje za dodelitev štipendije.

Uspeh jugoslovanskih študentov — fotoamaterjev

Od skupno petih zlatih medalj, kolikor so jih podelili na Mednarodni razstavi umetniške fotografije študentov medicine v pakistanskem mestu Karačiju, so jugoslovanski študentje prejeli kar štiri. Razen tega so Jugoslovanci osvojili še dve srebrni medalji.

Selekcijska komisija je za razstavo in ožji izbor izbrala največ jugoslovanskih fotografij — skupaj 72. Čehoslovaške študente je zastopalo 21 fotografij, za katere so prejeli eno zlato in eno srebrno medaljo. Preostale srebrne medalje so prejeli

še študentje iz Finske in Kube. Na tej mednarodni razstavi so sodelovali tudi študentje s Cejlona, Indije, Švice, ZDA in Pakistana.

Zlato medaljo za Jugoslavijo so osvojili Boris Bencina (portret) in Nedeljko Kurilić (pejsaž), študenta beograjske univerze in Edo Kusak (zgradba) ter Saša — Jurica Venos (cvetje), študenta zagrebske univerze. Razen tega sta Bencina in Kusak prejela vsak po eno srebrno medaljo za portret oziroma pejsaž.

INDEKS IN... ŠAH

META PIBERL sodi med mlajšo generacijo mariborskih šahistk. Zadnje leto zaradi študija ni posvetila šahu ves prosti čas. Studira na Pedagoški akademiji v Mariboru. Srečal sem jo po zadnjem uspešno opravljenem kolokviju, ki je pogoj za vpis v II. semester.

● Kdaj si se navdušila za šah?
— V času prvih uspehov moje sestre, ki so tudi mene spodbudili, da sem se začela s šahom resneje ukvarjati.

● Tvoj dosedaj največji uspeh?
— Morda je bil največji uspeh osvojitve 4.–6. mesta na mladinskem državnem prvenstvu v Opatiji 1960.

● V kateri partiji si imela največjo smolo?

— To je bilo na ženskem republičnem prvenstvu leta 1960. V zadnjem kolu sem imela z zadnjo na lestevici že damo prednosti, vendar sem spregledala mat. S tem sem si takrat zapravila solidno 6. mesto.

● Kje so vzroki, da je kvaliteta v vašem klubu nekoliko pada?

— Najbrž v nepravilnih odnosih med igralci samimi. Mislim, da je vodstvo kluba premalo storilo, da bi se odnosi izboljšali. Prav tako imam občutek, da nekatere mlade nadarjene šahiste včasih ne upoštevajo pri sestavi ekipe.

● Tvoj vzornik oziroma vzornica?
— V prvih letih mi je bila sestra. Sedaj pa se navdušujem nad duhovito in energično igro Mihaila Talja. Res škoda, da ni več svetovni prvak.

● Pri vas skoraj vsi intenzivno igrate šah. Kdo bi zmagal na družinskem turnirju?

— Vsekakor brat. Z Miro se še mu ne moreva zaenkrat resno upirati.

● Zakaj si se odločila za študij na Pedagoški akademiji?

— Slovenščina in ruščina sta mi izredno všeč.

● Kaj počneš v prostem času?

— Rada berem, plešem, se sprehajam ter seveda porabim vsak trenutek za študij šahovske teorije.

● Katera je trenutno najboljša petorica jugoslovanskih šahistk?

— Težko bi se odločila za peto šahistkinjo. Menim, da imamo trenutno zelo močno četvoro: Milunka Lazarević, Ing. Vera Nedeljković, Mira Piberl in Kača Jovanović.

● Kaj si najbolj želiš v bližnji prihodnosti?

— Da bi ne imela večjih težav pri študiju, in da bi ponovno uspešno startala v šahovski areni.

—an

SLALOM NA GOLOVCU

Akademski smučarski klub Olimpija je v času zimskih počitnic priredil slalom za študente in srednješolce. Tekmovanje je bilo organizirano z namenom, da bi čim bolj popularizirali smučanje med študenti in srednješolci.

Slalom je bil na 450 m dolgi progi, ki je imela 80 m višinske razlike in 32 vrtic. Pri študentih je osvojil prvo mesto in s tem tudi pokal ASK Olimpije Stane Arzenšek (ekonomska fakulteta) s časom 1:17,3 pred drugoplasiranim Kosičem (stomatološki), ki je dosegel čas 1:20,0. Med srednješolci pa je bil najboljši Janez Zelinka (II. gimn.) pred Grilcem (gimn. Poljane).

Kljub slabim snežnim razmeram je organizator uspel pripraviti prog, kajti zavedati se je treba, da je smučarskih tekmovalcev na ljubljanski univerzi čedalje manj, s tem pa tudi organiziranih smučarjev. Akademski smučarski klub Olimpija se resno ukvarja s problemom smučanja na ljubljanski univerzi, toda najbrž bo še ta poslednji smučarski kolektiv ljubljanskih študentov razpuščen, ker je brez finančnih sredstev. A. GLAVAN

Kje so meje rekordov?

Rekord je črna beseda v športu. Ni moč govoriti o športnih uspehih, ne da bi jo pri tem omenili. Od tedaj, ko je Coubertin s svojim magičnim izrekom: citius, altius, fortius spodbudil športnike k čimvečjim uspehom, je minilo že mnogo let, vendar skoraj že vsa ta leta, posebno pa še v zadnjem času, vedno znova postavljamo isto vprašanje: kje so meje rekordov?

Šport sam si je postavljaval »sanjske« meje in jih je v kratkem času pripeljal do absurda. V dvajsetem stoletju smo doživeli največji vzpon v zgodovini športa.

Toda kako bo šlo dalje; kaj bo prinesla prihodnost? Poglejmo: smo na olimpijskem stadionu — ki je prizorišče XXII. olimpijskih iger in štejemo leto 1980. V disciplini tek na 100 metrov so na startu: Ralph Craig, Jesse Owens, Armin Hary in Mr. X. Ni dvoma, kdo bo zmagovalc v tem teku. To bo skrivnostni Mr. X., kajti on je bil rojen leta 1953, njegovi nasprotniki pa so mnogo starejši: Craig je letnik 1889, Owens 1913 in Hary 1938.

Deset minut po startnem strelu nam fotofiniš na cilju pokaže jasno sliko: prvi je na cilju Mr. X., ki je za 2,4 m pred Haryjem, ki ima 1,96 m prednosti pred Owensom, slednji pa kar 3,37 m pred Craigom.

Vsem nam je jasno, da se tako tekmovalstvo ne bo nikdar uresničilo. Ni nič drugega kot športna utvara, porojena za pisalno mizo, izračunana z računalom — le gola konstrukcija, toda ne fantazija. Saj so trije od tekačev stvarnost: Craig, Owens in Hary. To so svetovni rekorderji leta 1920, 1940, 1960. Njihovi rekordi pa se zmanjšujejo od 10,6 sekunde preko 10,2 na 10,0 sekunde. Te številke nam jasno dokazujejo, da je človek postal v zadnjih 40 letih hitrejši.

Koliko hitreje kot Armin Hary človek sploh lahko teče? Kje je meja? Ali se bodo dvigali rekordi v prihodnjih 20 letih enako, kot so se v preteklih 20? Mi-mogrede, ali bo rekord na 1500 metrov leta 1980 znašal 3:23,4, bodo vrgli kroglo 22,74 metra daleč, ali bo najmočnejši mož leta 1980 v troboju dvignil težo 646 kilogramov itd?

Kakšen bo torej šport l. 1980? Bo število športnih dosežkov (rekordov) naraslo? In kot dodatno vprašanje še tole: ali bo l. 1980 na svetu še obstajal športnik-amater?

Strokovnjakom je bilo dosti lažje odgovoriti na zadnje vprašanje. V glavnem so se v svojih odgovorih strinjali med seboj. Ti pa so se glasili nekako takole: takozvanega amaterja v vrhunskem športu l. 1980 gotovo ne bo več. Pomen športa bo še nadalje potrjen. Jasna bo tendenca razvoja k »show-om« in komercializaciji (to se delno kaže že danes; na primer tenis). Število državnih amaterjev bo raslo, vendar jih bodo bržkone imenovali z drugačnim imenom. Pojem amater bo menjal vsebino. V vrhunskem športu bo nekaj srednjega med profesionalcem in pravim amaterjem. (Nekaj podobnega poznamo danes pri nogometu). Vendar bo l. 1980 poleg plačanega artista še vedno obstajalo število mladih mož in žena, ki bodo spontano poizkušali razviti vse svoje možnosti na omejenih področjih do skrajnih meja zmogljivosti.

Na naše glavno in nedvomno tudi najzanimivejše vprašanje so športni strokovnjaki pričeli z odgovorom na tako imenovano, v zadnjih desetletjih v športu pogosto omenjeno besedo »meja sanj«. Pred leti so bile to 4 minute za tek na eno miljo, 20 metrov pri metu krogla, 2,20 m v skoku v višino, 10,0 sek. v teku na 100 metrov itd. Te meje sanj so bile dosežene in tudi presežene že pred nekaj leti. Torej se pravzaprav danes že nahajamo v sanjski deželi rekordov; to se pravi, da so tisti, ki so nekoč določili te sanjske meje najvišjih športnih dosežkov, znatno podcenjevali človeške zmogljivosti.

S. RUTAR

Priredil: T. ZAJC

Obvezna vadba na Medicini

Sekretariat novoustanovljenega študentskega športnega društva na medicinski fakulteti je na svoji prvi seji razpravljal o trenutno najbolj perečem problemu, o prehodu od fakultativne na obvezno vadbo. Sekretariat je na podlagi rezultatov ugotovil, da je zanimanje medicincev za vadbo nadpovprečno in ker so po izselitvi VSTK dane možnosti za najetje dvorane na Taboru, je bilo sklenjeno, da pošlje fakultetni upravi zahtevo o uvedbi telesne vzgoje v letnem semestru v prvi in drugi letnik kot obvezen predmet. Vadba naj bi se zaradi bližine prostorov odvijala v dopoldanskem času med ostalim poukom, predvidoma dvakrat tedensko po uro in pol. Čeprav moramo priznati, da bo do realizacije tega treba prebroditi še nekaj ovir, pa je vendarle očitno, da je sedaj v rokah FU končno tudi večna zahtevana iniciativa od študentov, ki z zanimanjem pričakujejo, ali bo FU sledila vzgledu strojne fakultete in FNT, ali pa bo tudi tokrat ugotovila, da situacija za uvedbo obvezne telesne vzgoje še ni zrela.

LETOS 800 TEČAJNIKOV

Za večino študentov je semestralni odmor pri kraju. Znova so se vrnili na fakultete, k učenikom in študiju. Le nekaj skupin študentov si na smučarskih tečajih (na Vojskem, v Kranjski gori, na Mežakli in na Sorški planini) prizadeva v pojemajoči zimi in na vedno tanjši snežni odeji pridobiti in povečati smučarsko znanje.

Obiskali smo smučarski tečaj za študente na Vojskem nad Idrijo in naprosili prof. Gregorja Hitija, referenta za telesno vzgojo pri rektoratu univerze, da nam pove nekaj o letošnjih tečajih nasploh in še posebej o tem na Vojskem.

● Letošnjo zimo smo organizirali smučarske tečaje za študente že četrto. Od skromnih začetkov, ko smo uspeli v Tamarju pripraviti tečaje za nekaj več kot sto študentov, smo do letošnje zime kar lepo napredovali. Izkušnje, ki smo si jih pridobili v preteklih letih, smo znali s pridom uporabiti tako, da je bilo letos vse nared. Pripravili smo razpored izmen v smučarskih tečajih na omenjenih štirih krajih, kjer so smučarji-študentje pozimi že več let stalni gostje. Po lanskeoletnem zanimanju in ob letošnjih možnostih smo računali na okroglo 1000 študentov-tečajnikov. Povedati pa moram, da študentje (iz razumljivega razloga — izpitnega režima reformiranega študija) niso izpolnili naših pričakovanj, tako da bomo letos

do konca februarja našli le okrog 800 tečajnikov.

Precej težav smo imeli pri razporejanju tečajnikov v izmene, saj za prve dneve počitnic sredi januarja skoraj nismo imeli prijavlencev. Takrat so se študentje po večini pripravljali za izpite in so se za tečaj — kljub negodovanju nekaterih profesorjev — odločili šele sedaj, ko so se na fakultetah predavanja ponovno pričela.

● Letos se je višina samoprispevka študentov za tečaj povišala iz razumljivih razlogov, a vendar le za 500 dinarjev, tako, da študent plača za skoraj 8-dnevno bivanje na snegu 3.500 dinarjev. (Naseljaši na Vojskem pravijo, da se, kar se hrane tiče, menza v Naselju lahko skrije!) Za organizacijo tečajev je prispevala tudi Zveza študentov preko športne organizacije. Vse ostale stroške pa krijejo komisije za telesno vzgojo na fakultetah in na univerzi.

● Program tečajev teče po že ustaljenem dnevniku in urniku. V kratkih osmih dneh se poleg vsakodnevnih dopoldanskih in popoldanskih vadbe izvrši še nekaj predavanj, spremljanih s smučarskimi filmi. Po prvi polovici tečaja gremo tudi na krajši izlet. To je ostanek nekdanje »hoje po azimutu«, ki so jo med našimi tečaji še lansko leto pripravljali predavatelji predvojaške vzgoje

Ko je Havajec Duke Kahanamoku prvič plaval tehniko crawl in dosegel na 100 metrov čas 1:00,4 minute, so ga vrstniki slavili kot čudo plavalnega športa. Ko je kmalu za tem Jonny Weissmüller prekosil ta čas, so ga imenovali nadčloveka. Takrat so mislili, da hitreje ne bo šlo več. Toda zmotili so se. Pred dvema leti je Weissmüllerjevo sanjsko mejo privlekli resnega ženska, Dawn Fraser iz Avstralije.

Ali pa drug primer. Leta 1928 je Nemec Strassberg »človek moči in mišic«, težak 130 kg, dvignil v troboju 372,5 kilograma in to je bil tedaj slavljeno svetovni rekord. 34 let kasneje je Japonec Miyake dvignil 5 kilogramov več od Nemca in postal svetovni rekorder. Med obema tekmečema je omembe vredna razlika v telesni teži, kajti kot smo že omenili, je Strassberg tehtal 130 kilogramov, Miyake pa le 60; torej manj kot polovico.

Če analiziramo oba primera, kakšne ključne lahko dobimo iz njih? Ali so se človekovi dosežki v zadnjih 35 letih podvojili? Ali so današnje ženske-sportnice dosegle in presegle »nadčloveka«-športnika iz leta 1928? Gotovo ne.

Ogromen napredek pri dviganju uteži (skoraj za 200 kilogramov) v 20 letih ni dokaz, da je človek danes toliko močnejši od onega pred 30 ali 40 leti. Naučil se je zgolj bolj koordinirati moči in zboljšal je športno orodje. Zato je primerjava od desetletja do desetletja nepravilna in nekorektna, tako rekoč nefair, kajti to je odločujoča razlika med svetovnim rekordom iz leta 1920 in danes. Rekord pred 40 leti je bil dosežek posameznika, rekord, ki je dosežen danes, pa je skupinsko delo. Pri njem so soudeleženi znanstveniki, tehniki, zdravniki, maserji. Priznati moramo, da večkrat dvomimo, če je dvig storilnosti zadnjih 20 let pripisati le izboljšanju metod treniranja. Morda se nanaša tudi na biološki razvoj človeka, a to danes še ne vemo. Danes športniki ne trenirajo le več in trše kot nekdanj, marveč tudi racionalneje. Faktor, ki je bil razmeroma pozno odkrit, je nadalje tudi pravilna prehrana, ki prav tako igra pomembno vlogo pri vsem tem.

Ali se bodo športni dosežki v prihodnjih 20 letih dvigali v tolikšni meri, kot so se v zadnjih 20? Vsekakor, vendar ne v tako naglem razvoju kakor doslej. Krivulja doseganja rekordov bo nekoliko blažja in bolj harmonična. Zadnja leta so športniki nadomestili, kar je bilo zamujenega zaradi vojne. Sedaj bo šlo nekoliko počasneje.

● Letos smo imeli pri izbiri smučarskih voditeljev srečno roko. V veliki večini so prav tako študentje in lahko rečem, da pod njihovim vodstvom tečajniki v redu napredujejo.

● K sreči na vseh tečajih ni bilo težjih, kompliciranih poškodb. Kot mi je doslej znano, so v mavcu končali le trije.

● Vse tri izmene tečaja na Vojskem doslej so potekle v redu, le zadnjo moti neprimerno vreme. Zičnica, čeprav le za osem smučarjev hkrati, nam je v veliko pomoč. Z disciplino tečajnikov sem zadovoljen. Tudi družabno življenje smučarjev na Vojskem je na zavidljivi višini. V času olimpijskih iger smo razpored vadbe prilagodili televizijskim prenosom iz Innsbrucka in smo si tako ogledali vsa zanimiva tekmovalja. Zdaj pa ob večerih televizije niti ne potrebujemo. Družabne igre, igranje kart in ples nam nudijo dovolj razvedrila. (Med 30 tečajniki z ekonomije, FNT in elektrotehnike so menda našli kar 6 »omizij« taroka in 1 »omizje« preferansa.)

Na Vojskem bo tečaj trajal še eno izmen, v kateri bodo pretežno medicinci, katerim se predavanja še niso začela. Kljub slabemu vremenu upam, da bomo tečaje na Vojskem in tudi drugod, kjer so snežne razmere še slabše, uspešno izvedli do konca.

mac

Morilci so med nami

Sedeli smo oni večer v kavarni ob steklenici piva, ob tisti za lahko noč, čakali avtobus ali trolejbus in moževali o filmu, deklinah, avtomobilih in drugih rečeh. Prijateljska, manj zahtevna debata, lahkega žanra, bi lahko rekli.

K mizi se je primajal možak, negotove so mu bile okončine in kar samo ga je zaneslo na prazen stol ob naši mizi. Z očmi, ki so mu malo silile vsaksebi, nas je premeril in prišel:

»Ste študentje, ne? P-poslušate, ph, tudi jaz bil sem nekoč študent, tak boem kot vil Ph!»

Dva iz naše družbe sta sklenila oditi naslednji dan k frizerju, saj je bil očitek zaradi dolgih las se prehud.

Možak pa naprej: »P-pa p-povejte, ph, vi tako najbrž vse veste, zakaj je danes tako. Se prej pa, kaj pa sploh študirate?»

Ta sramota, zelenec naše družbe, bruc, mu je hitro začel razlagati: ekonomija, arhitektura, pravo, elektrotehnika.

Možak je globoko zajel sapo, še nekajkrat prhnil in prišel. Lepo po vrsti se je

spravil nad posamezno stroko in jo ogledal do kosti. Vseh ljubljanskih arhitektonskih zmot in sporov petnajst let nazaj, predvsem pa podrtja starega Figovca je bil kriv naš kolega. Nič ni pomagalo razlagati in braniti svoja stališča. Možak je bil dobro podkovan, vsaj tako se je zdelo nam ostalim. Kolega arhitekture je ob nekaterih besedah sklonil glavo, tako da smo vedeli, da za tiste primere priznava krivdo, da se kesa »greha« starejših kolegov.

Potlej je bila na vrsti ekonomija. Tu mu ni bilo vse jasno, čeprav je imel razmeroma bistro glavo in miselnost gospodinje, ki na trgu ni vajena potrpeti vseh protislovij maloprodajne mreže in bremen malega človeka — potrošnika. Celo vice je možak poznal.

»Ali veste, kakšna je razlika med Jugoslavijo in...«

»Ja, vemo,« smo ga hitro ustavili, nakar nam je zvito pomežiknil.

»A, ti zguba, ti si pa pravnik! To pravo je danes en-sam velik blef. Pravniki naredijo zakon, drugi pravniki pa vrtajo po

njem, da najdejo luknje. Potem se bistré glavce okoristijo po črki zakona, ena uboga človeška reva pa gor plača. Pa kar za vse skupaj, za one in zase. Saj ste bral, od tist ga, ki je prodajal...«

»Seveda smo, saj ta-le ga je še poznal.« Tako smo mu zaprli usta.

»Ja, p-poslušate, pa se vi kaj učite, tam na univerzi. Kaj pa p-pravite, a kaj prašate p-profesorje, zakaj je to tako in ne drugače? Ti, električar, a sploh veš, zakaj imamo tako mal toka? Zato, veš, ti bom kar jaz povedal! Spet je eden na nekaj pozabil. Njemu ni hudega, mi pa trpimo pomanjkanje. Kakor jaz zdajle, ko je kelnar name pozabil! Kelnar, daj še en encijan, pa še štir flaše pira. Za te naše bodoče inteligente ali kaj, hudiča, že bojo!«

Bil je preglasen. Opazil ga je vunbactelj in možak je moral nehat morit navadne, mirne, plačila sposobne goste.

Preden smo vstali od mize, je bil spet bruc najbolj pameten. Dejal je: »Pa bom res vprašal asistenta, kako je s to rečjo, ki nam jo je ta-le očital!«

Ah, kaj bi z njim. Bruc je.

Trolejbusi so že mežikali z rdečimi lučmi, stekli smo za njimi.

KRIVE SO KOLEGICE S FARMACIJE: Na biološkem oddelku so se dlje časa jezili, češ da so okularji mikroskopov vedno zamaščeni. Zdaj so ugotovili krivke — to so študentke farmacije, ker si preveč mažejo trepalnice.

ZAKAJ TAKO? Na nedavni konferenci jugoslovanskega študentskega tiska je bila med približno 40 uredniki in sodelavci vseh šestih časopisov — ena (1) sama kolegica.

SE S KONFERENCE ŠTUDENT-SKEGA TISKA: Kolega iz Skopja je v svojem referatu o humoristični rubriki zapisal med drugim tudi to-le: »Danes humor ni to, kar je bil včeraj, niti ni to, kar bo jutri, da o pojutritšnjem niti ne govorimo.« — Včasih se pripeti, da je danes humor oni od predvčerajšnjim.

BERITE STARE ČASOPISE! V NJIH JE NAJBOLJŠI HUMOR: Točno, preberite članke o mestnem prometu ljubljanskem iz dni, ko so dali tramvaj v penzijo.

ŠTIRJE S VI. KONFERENCE ZSJ: Ko je predsednik centralnega odbora Zveze študentov Saša Mikič bral referat, je med drugim izjavil, da postajajo študentje »alegorični« na črno belo prikazovanje, oziroma zastarele oblike dela ZS. Kako hudo bi bilo šele, če bi postali alergični!

Nekateri pravijo, da je imela konferenca kljub »neprimernemu« poslovniku, po katerem se odvija drugi dan delo po komisijah, vsak dan plenarno zasedanje; edini bar v Novem Sadu je bil namreč vsako noč nabito poln.

Mnogi delegati, še bolj pa opazovalci, so opazili, da je bila dvorana, kjer je zasedala konferenca, od dneva do dneva bolj prazna. Ne vemo, ali je upadalo zanimanje za konferenco, ali pa naraščalo zanimanje za lepote Novega Sada.

Delegati na VII. konferenci ZSJ v Novem Sadu so se strinjali, da se je res odlično znašel študent, ki je prevajal pozdravni govor angleškega predstavnika, saj je govorniku prav zvito izpil zanj pripravljeni kozarec vode.

Konec nekega fakirja

Njegovo ime ni pomembno. Imenujte ga Svengali ali Krišna ali Šakuntala; meni je vseeno. Vem, da je živel in vem, da je umrl. Danes bi rekli, da je »preminil pri opravljanju službenih dolžnosti.« »Žrtve službenih dolžnosti« umrejo po naključju v službi, fakir pa je umrl načrtno. V smrt ni šel zavestno, pa vendar ga lahko imenujemo norca ali neumnega predrznega. Moral je umreti, ker je precenjeval svoje sposobnosti.

Veliko let je že služboval kot fakir in menda bi kmalu šel v pokoj, če ne bi bil napravil tiste neumnosti.

Najraje je ležal na žeblih. Njegova koža je v letih dolgotrajnega službovanja tako otrdela, da je noben žebelj ni mogel raniti. Okusila je žebije vseh vrst: od najnavadnejšega risalnega žebeljčka do največjih tesarskih žebeljev.

Fakir je domišljavo izjavljal, da se ne boji nobenih žebeljev, naj bodo še tako dolgi in ostri. Revez ni upošteval zakonov dialektike. Ni se zavedal, da se tudi žebelji razvijajo in da ljudje iz leta v leto izdelujejo bolj zahrbtna žebila, ki ranijo še tako slonovsko kožo.

Edini, ki na njih še ni pomeril svojih sposobnosti, so bili žebelji znamke »Idejnost«. Videti je bilo, kakor da so jih naredili samo zato, da nekemu fakirju dokažejo njegovo nemoč. Ta pa ni priznaval razlike med žebili.

V precenjevanju svojih obrtniških sposobnosti se je odločil, da se poskusi tudi na teh žeblih.

Prijatelji so mu to odsvetovali. S temi žebli naj bi industrija samo izzivala fakirje in jim dokazovala, da je močnejša

od njih.

Fakirja ni bilo mogoče pregovoriti. Slutil je, da je preizkušnja z žebli znamke »Idejnost« največja priložnost, da lahko pokaže vse svoje znanje.

Fakir je kmalu spoznal, da so ga žebelji premagali. Najhuje je bila poškodovana hrbtenica; ni se sicer zlomila, vendar je zelo krvavela.

Prijatelji so ga odnesli k zdravniku. Temu so bile rane videti sumljive, zato je vprašal, kje se je fakir ranil. Ko je izvedel, da so poškodbe povzročili žebelji znamke »Idejnost«, ni bil več prijazen in je bolnika napotil k svojemu prijatelju. Tudi ta ga je odklonil in tretji ravnotako in četrti in peti in vsi. Vsak zdravnik se je bal bolnika, ki se je ranil na tako nevarnih žeblih.

Nekaterim fakirjevim prijateljem se je vsa stvar zdelo sumljiva, zato so odšli domov. Fakir je spoznal, da to niso bili prijatelji, ampak samo znanci.

Preostali prijatelji so ga že vsega izčrpanega prenesli k padarju, ker ga noben šolan zdravnik ni hotel sprejeti.

Čeprav je opravljal prepovedane spiave, je padar odklonil zdravljenje bolnika, ki so ga ranili tako nenavadni žebelji. Prijateljem je svetoval, naj ga raje zapuste. Prijatelji so ga ubogali in so izginili iz njegove hiše.

Fakir je bil že nezavesten, ko ga je padar vrget na cesto. Če bi se zavedal, bi lahko na zidu za svojim hrbtom prebral lepak z napisom:

KUPUJTE ŽEBLJE »IDEJNOST«!
Lepak so bili edine priče konca nekega fakirja.

Peter Baloh

JEZ ZBODE TAKRAT, KADAR GA DRAŽITE!

Ne hodi po poti svojega prednika, kajti on lahko stopi na napačno pot.

Vseeno je, če odsekajo vejo, na kateri poje ptič. Potem odleti na drugo vejo.

Seveda se obračam po vetru. Toda ta veter piha z morja.

Tudi kokoši imajo krila, pa vendar ni so angeli.

Pesnike, ki se zabubijo, prodajte tekstilni industriji!

Ce sediš na dveh stoli, padeš skozi, ali pa dobiš še tretjega.

Bogovi nam sedijo na ramenih, zato so višji od nas.

PSI LAJAJO VČASIH TUDI NA GO-SPODARJE.

Peter Baloh

Lev Grivač je gledal računovodjo podjetja Minus, ki je brbljal v njegovo kletko in si popravljal zlati ščipalnik: »Čuden je tale človeški svet. Jaz sem kralj živali in imam nevarne šape. Zato sem stalno v kletki. Tale tu pa ima tako fine bele roke in rožnati obrazek, da si njegovi ječarji ne morejo pomagati: vsakokrat, ko ga izpustijo iz kletke, mu umijejo šape s praškom Odpuščanils, da se potem njegovi krempliji svetijo kot nohtki nedolžnega dojenčka.

Elegantna limuzina je povozila lepo črno mačko, ki je še utegnila vzdihniti: »Napredek! Mojega deda je povozil kolesar, očeta moped, mene pa Rolls-Royce.« Nauk: Mnoge ljubke mačice mislijo, da je sodobneje, če jih povози Rolls-Royce, kot pa da bi ostale v objemu navadnega pešca.

Vedno je ugotavljal, namesto da bi delal. Sedaj prisilno dela, ker je ugotovljeno, da je nematematično ugotavljal. (Zaprli so ga).

Cele dneve jo je čakal pred fakulteto, pred glavnim vhodom. Ko je diplomirala, je pozabila, kje jo čaka in je odpotovala z nekom, ki jo je čakal pri stranskem vhodu — ONI pri glavnem ni bil Glavni.

Cele dneve je študiral politično ekonomijo. Ko je šel na izpit, je padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo. — Na pločniku je stopil na materialno dobrino — na olupek gnile banane.

Bil je velik samokritik. Kadar je nameril puščico samokritike na svoje srce, je vedno zadel soseda na svoji levici.

Živel je kot v sanjah. Ko je nekje bral, da so sanjači neproduktivni, se je družbeno angažiral. Njegovi podrejeni so dolgo časa mislili, da je angažirani sanjač. Spremenili so mnenje, ko se je vpisal na fakulteto s štipendijo v višini plače.

Ivo Cimerman

O KAVI VELIKO...

Konferenca študentskega tiska

Od 9. do 12. februarja je bila v Beogradu konferenca študentskega tiska, ki je tradicionalna oblika sodelovanja študentskih novinarjev. Organizacijo letošnje novinarske konference je prevzela redakcija Študenta iz Beograda. Na konferenci so razpravljali o študentskem tisku ter o meduniverzitetnem sodelovanju. Referat o zadnji temi je pripravilo naše uredništvo. Študentski novinarji so se razgovarjali tudi o značaju in funkciji posameznih rubrik. Ti novinarji so se udeležili tudi tiskovne konference, ki jo je pred IV. konferenco ZSJ v Novem Sadu pripravil CO ZSJ.

Ključ do štipendij

V Sloveniji poteka prav v tem mesecu široka akcija za večje število strokovnjakov, ki jo je podprlo odprto pismo izvršnega odbora glavnega odbora SZDL Slovenije. Pismo poziva delovne organizacije in občinske skupščine, da takoj analizirajo stanje kadrov in dosedanje štipendijsko politiko ter sprejmejo ustrezne sklepe. V mnogih komunah namreč ni dovolj razumevanja za skladni družbeni in gospodarski razvoj. Kot je ugotovljeno, so ponekod vprašanje štipendiranja popolnoma zanemarili...

Ob teh vprašanjih je potrebno tudi večje angažiranje študentov in študentskih predstavnikov v štipendijskih komisijah. Dosedanji odstotek štipendiranih: 33,7% od 10.396 slovenskih študentov bo treba v bodoče nujno zvišati. Ključ do štipendij je prav v še večjem vključevanju in forsiranju vprašanja štipendij v pokrajinskih klubih, v klubih štipendistov in na sestankih odborov letnikov in Zveze študentov. Po mnenju večine je zdaj tudi ugoden trenutek za obnovo prošnje za štipendije, ki so jih naši študentje poslali raznim štipendijskim komisijam v preteklosti.

Mnogo hude krvi

Študentski blok v Gerbičevi ulici je letos že tretje leto dom 164 študentom. Ves ta čas je bil pod upravo Doma gradbene srednje šole, prav v zadnjem času pa je prišlo med stanovalci bloka in upravo Doma gradbene srednje šole do nekaterih nerazumevanj, katerim sami niso mogli najti skupne rešitve. Zato so študentje sklicali izredno skupščino.

Kljub temu, da je stavba študentov v Gerbičevi ulici nova, ni tako popolno opremljena, kot so npr. stolpnice v Študentskem naselju. Zlasti slaba je razsvetljava, saj v nekaterih sobah rišejo študentje ob eni sami svetilki. Za ves blok

je tudi ena sama čajna kuhinja, do nedavnega pa študentje niso smeli imeti po sobah niti kuhinjskih; te so lahko začeli uporabljati šele po Novem letu. Ves čas so študentje prosili upravo tudi za napeljavo telefona, pa je do danes še niso dobili.

Študentje so takoj po prihodu v blok sprejeli tudi sklep, da uredijo okolico bloka (tu so mišljena zemeljska dela), za opravljeno delo pa bi dobili sredstva, ki so bila za to namenjena. Študentje so okolico bloka uredili, finančna sredstva pa so ostala le pri obljubah.

Glavni in verjetno tudi dokončni spor med študenti in upravo DGSS pa je bila stanarina. Takoj ob vselitvi, ko ni bilo še vse urejeno, so študentje plačevali dva meseca pa 3500 din, kar je bilo v primerjavi s SN vsekakor preveč, zato je domski svet znižal stanarino na 3000 din. Kljub temu pa študentom niso vrnili presežnih 500 din iz prvih dveh mesecev.

Študentje plačajo ob vpisu tudi 400 din za kartone prijav začasnega bivališča, za bloke aboniranja ter za nekatere druge malenkosti.

Z novim letom se je zvišala stanarina v študentskem bloku, in sicer na 3600 din.

Svet DGSS je ta predlog za zvišanje stanarine sprejel, le predsednik domske skupnosti študentskega bloka je prosil, da bi se Svet zavzel za to, da bi se drugje našla finančna sredstva za kritje amortizacije.

Izredna skupščina je dala nekatere obetajoče predloge za rešitev teh vprašanj. Izoblikovala sta se predvsem dva predloga. Študentje so bili vsekakor za to, da se njihov blok priključi k Študentskemu naselju in dobi status osmega bloka, ker bi bilo lažje reševati probleme v okviru Kuratorija, ki vodi enotno politiko za vse študente.

Druga možnost pa bi bila, da bi študentje bloka ostali pod upravo DGSS le v ekonomskem smislu, v vseh ostalih stvareh pa bi bili podrejeni Kuratoriju.

Študentje so mnenja, da bodo le v okviru ostalih študentskih domov lažje in najbolj smotno reševali svoje socialne probleme, kar jim v dosedanjih naporih in prizadevanjih v sklopu s srednješolci ni uspelo.

M. Matić

Sveže barve v Naselju

V tem tednu so se pleskarji dokončno poslovili od 3. bloka v Študentskem naselju. Tu so namreč zaključili pleskarska dela, ki so se začela že v jeseni, ko so neki privatni mojster in njegovi pomočniki začeli pleskati sobe v tej stavbi. Tretji blok in njegov dvojček peti blok od postavitev pred šestimi leti še nista videla pleskarskega čopiča in zato se je uprava Naselja odločila, da v letošnjem letu pokliče pleskarje.

Pleskarski mojster je moral v jeseni začasno prekiniti z delom, saj so se v sobe že naselile študentke. Dela so spet obnovili pred dobrim tednom. Nove barve so dobili hodniki in vratarska loža ter prostor pri vходу.

Uprava Študentskega naselja ima v načrtu prepletkati vse vratarske lože v naselju, v petem bloku pa se bodo lotili še hodnikov.

Doslej so že prepletkali nekatere prostore v menzi ter hodnike v kletih posameznih blokov.

Računajo, da bo pleskanje 3. bloka stalo približno 300.000 dinarjev. Ta sredstva bodo dobili iz rednega investicijskega sklada, ki znaša letos 1.560.000 dinarjev, prispevajo pa vanj študentje z delom stanarine in blokov pri hrani.

Seminar fakultetnega odbora

Za zadnje dni februarja pripravlja idejno-vzgojna komisija pri FO medicinske fakultete seminar za študente, ki kažejo

kakršno koli zanimanje za delo v ZSJ. Komisija prireja ta seminar, ker je ugotovila, da so študentje premalo seznanjeni z namenom in strukturo ZS. Razen temu bo velik del seminarja posvečen delu svetov letnikov, ker se je izkazalo, da mnogi študentje sploh ne vedo, čemu te osnovne enote Združenj in FO sploh služijo in s čim naj bi se ukvarjale. Za seminar se je že dosedaj prijavilo precej študentov, tako da komisija pričakuje popoln uspeh.

S. R.

Pustovanje medicincev

Do sedaj vedno preveliki prostori Združenja medicincev in stomatologov postajajo sobota za soboto vse tesnejši. To smo ugotovili, ko smo se zadnjo soboto v januarju udeležili rednega družabnega večera. Ta večer je bil zaradi počitnic v februarju namenjen pustovanju in se ga je udeležilo okoli 250 študentov in študentk. Čeprav mask zaradi nekoliko zgodnjega termina nismo videli, pa ni bilo nikogar, ki se ne bi res od srca nasmejal v skoraj 2-urnem programu, ki so ga prireditelji prav presenetljivo dobro izvedli. Medicinci so skušali s šalami na

MORAVA TROLI: Vidiš, kako mine slava sveta; nič več nisi aktualen!

račun povzročiteljev utešiti svojo jezo, ki jo čutijo za vse »krivice«, ki so jih doletele po njihovem mnenju ob prav dobro znani polemiki okoli doktorskih nazivov. Čeprav je bilo med udeleženci tudi nekaj študentov iz posebno »osovražene« fakultete, smo opazili, da si šale na njihov račun niso jemali preveč k srcu in so se med medicinci prav tako prijetno zabavali do zgodnjega jutra.

S. R.

Surov pretep

Pustna sobota in pustni torek nista milila brez pretepa v Študentskem naselju. Obakrat so se pretepali na plesu, ko so se razgrajali zgrabili — najbrž — zaradi alkohola.

Na pustno soboto je prišlo do manjših prask, od katerih je bila najbolj očitna poslednja, ki se je končala na snegu. Tokrat je tekla kri samo iz nosa.

Na pustni torek pa so zaradi surovosti pretepa morali posredovati milicniki, saj so nekega študenta s stolom precej hudo poškodovali po obrazu.

Ob takem vzdušju na plesih v Naselju se spet vprašujemo, kakšni so cilji prirediteljev in kaj dosegamo na tako »kvalitetnih« plesih. Čas je, da bi razmislili o prepovedi točenja alkoholnih pijač, še bolj pa o omejenem obisku na študentskih plesih.

Pohod študentov

Pred dnevi je izvršni odbor počitniške zveze na ljubljanski univerzi prejel od PZ sarajevske univerze pismo, v katerem ga le-ta obvešča o vseh podrobnostih »Marša študentov Jugoslavije«. Pohod naj bi bil od 27. aprila do 3. maja na relaciji Split — Baške vode — Makarska — Podgora — Jelsa — Hvar — Vis. V vseh teh krajih bodo po predvidevanjih mitingi, proslave in nastopi kulturno-umetniških društev, vse v tesnem sodelovanju s prebivalstvom, mladino in mornarico. Pohod bo posvečen 20-letnici bivanja Vrhovnega štaba in maršala Tita na Visu in 22-letnici ustanovitve jugoslovanske mornarice. V ta namen bo pred spomenikom »rojstva naše mornarice« v Podgori posebna svečanost. Pohoda naj bi se udeležilo okoli 2300 študentov iz vse Jugoslavije. Menimo, da o njegovem pomenu ni potrebno posebej govoriti, saj se že sedaj zanj zelo zanima tudi prebivalstvo omenjenih krajev.

Podobno kot za vse podobne akcije dosedaj, pa se postavlja vprašanje, ali se bodo ljubljanski študentje, ki naj bi jih sodelovalo 200, pohoda sploh lahko udeležili, ker forumi kot so ZS, izvršni odbor počitniške zveze Slovenije, CK LMS in Zveza borcev vsaj do sedaj še niso pokazali namere, da akcijo dotirajo, čeprav so si ostali republiški centri v glavnem že zagotovili sredstva pri omenjenih forumih. Naj dodamo, da so nekateri centri prispevali na skupen žiro račun že milijonske vsote — ljubljanski študentje pa bodo kot kaže zopet ostali doma.

S. Rutar

Devet nastopov v tujini

Akademik oziroma njegove skupine bodo letos kar devetkrat nastopile v inozemstvu. Ta načrt je dokončen in obsega tudi nekaj turnej umetniških skupin v letošnjem letu.

Tako bo Primorski akademski zbor

»Vinko Vodopivec« nastopil v jeseni v Arezzu (Italija), APZ »Tone Tomšič« bo pel v Spittalu (Avstrija) in kakor lani v jeseni v Gorici (Italija), odpotovali pa bodo tudi na Madžarsko, kamor so bili povabljeni že v lanskem letu, pa so gostovanje preložili na letos.

Študentski vokalni ansambel bo pel v Celovcu in v Beljaku, gostoval pa bo še v Gorici in v Trstu.

Folklorna skupina »France Marolt« bo gostovala prav tako v Gorici in v Trstu, pripravili pa bodo še daljšo turnejo po Švedski in Belgiji.

Ena izmed oblik sodelovanja s tujino bo tudi organizacija turneje budimpeštanskega radijskega zbora po Jugoslaviji.

Ne glede na nastope v tujini pa je predvideno, da bodo Akademikove skupine pripravile letos več nastopov za študente v Naselju in drugod v Ljubljani. V načrtu imajo še večje število koncertov in prireditve v manjših slovenskih mestih in v nekaterih drugih republiških središčih, o čemer bomo še poročali v eni prihodnjih števil našega lista.

Zelo malo odjav

Pred nekaj leti je bil na naši univerzi splošen pojav, da so študentje, ki so se prijavili k izpitu v januarjem in februarjem izpitnem roku, nekaj dni pred odločilnim trenutkom odjavili izpit. Največ težav so — kar je razumljivo — imeli na družbenih fakultetah, saj so imele administratorke s prelaganjem datumov in rokov polne roke dela. Na pravni fakulteti so ta pojav zajeli v lanskem letu s tem, da so uvedli po 500 dinarjev kazni za tiste, ki so iz neupravičenih razlogov odjavili izpit.

Kako je bilo letos na naših fakultetah? Na pravni fakulteti se je za januarski in februarjski rok za predmet uvod v pravo-znanstvo in za sociologijo prijavilo 191 oziroma 209 študentov prvega letnika. Izpit je za proimenovali predmet odjavilo 10 študentov, izpit iz sociologije pa kar 19 študentov. Podobno je za politično ekonomijo: prijavljenih 112, odjavljenih 9.

(Bolj zanimiv bi bil sicer podatek, da se je od 550 študentov — od teh je 373 redno vpisanih — prijavila k izpitu slaba polovica. Izpita predmetov uvod v pravo-znanstvo in sociologija sta namreč pogoj za drugi semester!)

Na ekonomski fakulteti je 827 vpisanih študentov, po oddelkih pa so za januarski in februarjski rok sprejeli 1984 prijav. Po nepopolnih podatkih je izpite odjavilo 152 kandidatov. Za februar in zadnje dni januarja še niso mogli povedati dokončnih podatkov. Kot na pravni, imajo tudi na ekonomski fakulteti vsak mesec izpitne roke. Zoper študente, ki iz neopravičljivih vzrokov odlagajo z izpiti, nimajo posebnih sankcij. Edina »kazena« je ta, da ne morejo opravljati izpitov v istem izpitnem roku. Posebni izpitni režim velja za absolvente, ki jih je na tej fakulteti preko štiristo.

Na oddelku za montanistiko FNT, na filozofski fakulteti ter na biotehniški fakulteti nam niso mogli postreči s podatki o odjavljenih izpiti, kajti razen na pravni in ekonomski na vseh drugih fakultetah velja načelo, da se študentje sami domenijo s profesorji za izpite, profesorji pa razpišejo izpitne roke. Šele na koncu leta podatke zberejo centralne pisarne.